

ΕΤΗΣΙΑ ΕΥΝΑΡΜΟΝΗ

Προπληρωσάσα

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐν Ἑλλάδι. . . Δρ. 10
Ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ. . . Φρ. γρ. 12

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ»
Ἐν ἔδρ. Μουσῶν ἀριθ. 6.

Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται
λεπτῶν 20.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΞΥΦΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

— Καί αὖθις καθιστώμεν γνωστόν ὅτι μόνον ἐπὶ προπληρωμῇ δεχόμεθα συνδρομητάς. Ὅσοι τῶν κκ. συνδρομητῶν ἀντιφρονοῦσι δύνανται νὰ παραιτηθῶσιν.

— Ὅπως καὶ ἄλλοτε ἐδηλώσαμεν, ἡ ἀπ' εὐθείας ἀποστελλομένη συνδρομὴ εἶνε δεκτὴ καὶ διὰ γραμματοσήμων ἢ χαρτονομισμάτων παντός κράτους.

— Διὰ τῆς προπληρωμῆς—ἀνευ τῆς ἑποίας προῦπολογισμὸς τῶν δαπανῶν εἶνε φυσικῶς ἀδύνατον νὰ γίνῃ—ἡ «Ἐβδομάς» οὐ μόνον θὰ τηρήσῃ τὸ πρόγραμμά της, ἀλλὰ καὶ θὰ ποιήσῃ νέα ἄλλατα διὰ τῶν ὑπῆρων θὰ δυνήθῃ νὰ κατακτήσῃ τὸν προῦφως ἰσως ἀποδοθέντα αὐτῇ τίτλον τοῦ «κἀσ' ἐξοχῆν Ἑλληνικοῦ φύλλου.»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ἡμερολόγιον.
- Ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν.
- Αἱ ἰδέαι ἡμῶν.
- Ἔργα καὶ ἡμέραι.
- Ἡ πρώτη φυτὶς.
- Μορῶν ἡμερολόγιον (Ἡολογάρ).
Ἡ κατὰ τὸν Νεοῦ ἀποικιστικῆς ἐπιτροπίας τῶν Τούρκων (περὶ τὸ μεσονύκτιον τοῦ Πάσχα τοῦ 1822).
- Ἀνέκδοτα. Μῦθοι, Παραμύθια, συλλεγόμενα ὑπὸ Φωτίου τοῦ Χρυσάνθοπου τοῦ Φωτάκου πρώτου ὑπασιπτοῦ τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρῶν (τὸ πρῶτον ἤδη ἐκδιδόμενα).
- Δόξα καὶ Ἔρως (Μυθιστόρημα).
- Περὶ τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ λαλομένης Ἑλληνικῆς γλώσσης (συνέχεια).
- Φιλολογικὴ ἐπιθεώρησις.
- Ἀπαντήσεις ἀνευ ἐρωτήσεων. (Ἑλληνικοὶ μῆνες. — Ἀγγλικὴ πείρα. — Νέον μελόδραμα κλ.)
- Ἡνευματικαὶ ἀσκήσεις. — Ἀύσεις. — Ἀῦται.

ἩΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Τοῦ Ἀσώτου. — Νικηφόρου καὶ Ἀρτιούρου ἀθλήσαντος ἐπὶ Οὐαλεριανῶν ἐν ἔτει 260.

ἹΣΤΟΡΙΑ. 1827. Πρώτη συνεδρίασις τῆς ἐν Ἐρμιόλῃ Ἀθροιστικῆς ἐπιτροπίας.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΤΩΝ

Ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ὁ ἡγεμὼν τῆς Βουλγαρίας δεόν νὰ κηρυχθῇ ἔθνικος ἡμῶν εὐεργέτης, βεβαίως θὰ θεωρηθῇ παραλογισόμενος ἐν τοῦτοις ὑπὸ μίαν ἑποψίαν ἢ παράβολος αὐτῇ ἰδέᾳ δύναται νὰ ἀπο-

δειχθῇ ὡς μὴ ἐστερημένη λόγων δικαιολογητικῶν.

— Θεωροῦντες τὴν προγονικὴν ἡμῶν κληρονομίαν ἐξησφαλισμένην, ἀνεμένομεν ἀμέριμοι τὸν φυσικὸν τοῦ κακῆς πίστεως κατόχου θάνατον, ὅπως ὑπεισέλθωμεν ἀνενόχητοι πλέον εἰς τὰ δικαιώματα ἡμῶν, τὰ ἀναμφισβήτητα καὶ ἀπαράγραπτα (!)

Ἄλλ' ὅτε αἰφνης εἶδομεν ἑλληνικωτάτας πόλεις εἰς νέαν καὶ στυγερωτέραν περιπεσοῦσας δουλείαν, ὅτε εἶδομεν τὸν μὲν τέως κάτοχον σιωπῶντα, τὰ δὲ δεισχυρότατα καὶ τὰ μάλιστα ἐν τῷ πολιτισμῷ προηγημένα ἔθνη ἐπιπροσποῦντα τὸ μέγα καὶ τετελεσμένον κατόρθωμα, ὅτε εἶδομεν εἰς τὰ παράπονα ἡμῶν ἢ ἀντιτάσσουσιν εἰρωνεῖαν, εἰς τὰς διαμαρτυρίας ἡμῶν περιφρόνησιν καὶ εἰς τὰς ἀπειλὰς ἐπιθεσιν... τότε ἐνοήσαμεν τὴν πραγματικὴν θέσιν ἡμῶν τότε ἐνοήσαμεν ὅτι ἡ Καθολικὴ καὶ ἡ Διαμαρτυρομένη Εὐρώπη δὲν εἶνε τόσον ἀνεξίτητος, ὅπως κοινῶς πιστεύεται, ὅτι ἡ Φραγκικὴ καὶ Λατινικὴ Εὐρώπη δὲν εἶνε τόσον λάτρεις τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, ὡς κοινῶς νομίζονται, ὅτι ἀποσπῶμεν εἰς τὴν ἑλλάδα τῶν Σλάβων καταπίπτουσαν εἰς ἐτέρας, οὐχ ἤττον ἀσφυκτικῶς, ἀναγκαζούσας ἡμᾶς νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν πρώτην, ὅπως εὐρωμεν βεβαίον τὸν θάνατον, καὶ ἐν ὁμοδόξῳ μάλιστα νεκρικῇ ἀκολουθίᾳ τελετουροῦμεν.

Τότε ἐνοήσαμεν ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς ἑλληνικῆς ταύτης γωνίας μετὰ ἐνεαταῖς σφαγῶν καὶ καταστροφῶν ἐπετρέπη οὐχ ὡς ἀρχὴ ἀναγεννήσεως τοῦ εὐγενεστάτου τῶν ἐθνῶν, ἀλλ' ὡς ἀρχὴ διαμελισμοῦ τοῦ ἀγενεστάτου.

Ἄλλ' ἤδη ὅτε ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἐκδίασις ἐγγὺς εἶνε νὰ ἐκδηλωθῇ ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ μιμαρότητι, τί θὰ πράξῃ ἡ Ἑλλάς; θὰ ὑποκύβῃ, ἢ θὰ ἐξακολουθήσῃ ἀνθισταμένη εἰς τὰς ὁμοφώνους παρακλεύσεις τῶν ἀγαπητῶν προστατῶν Δυνάμεων; ... Ὅτι καὶ ἂν πράξῃ, οἰαδήποτε καὶ ἂν ἦνε ἢ ἐκ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ζῆμια, ἢ ζῆμια αὐτῇ θὰ ἔχῃ ὡς ἐντιστάθμισμα τὴν ἐν τῷ μέλλοντι φανεράν πλέον καὶ λελογισμένην ἡμῶν πορείαν.

Αἱ περὶ ἐπάργων, δημοστυνόμων καὶ ἀλατῶν ἀθηναίων συζητήσεις καὶ διαπληκτισμοὶ θὰ καταπαύσων πλέον, ἢ ὑβριστικῆ παραμύθου τῶν ναυτικῶν τοῦ ἔθνους δυνάμεων θὰ λήξῃ ἀνεπίστρεπται, οἱ ἔθνικοι πόροι θὰ παύσων διατιθέμε-

νοι εἰς ἔργα εἰρήνης καὶ ἐπιδείξεως, καὶ ἡ ἐπὶ ἀνυπάρκτων φίλων καὶ προστατῶν ἐπέσεις θὰ ἀνήκῃ εἰς τὸ βλακῶδες παρελθόν, καὶ θὰ ἐργασθῶμεν οὐχ ὅπως ἀνακτῶμεν ἀλλ' ὅπως κατακτῶμεν τὴν Πατρίδα ἡμῶν...

Ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ὁ ἡγεμὼν τῆς Βουλγαρίας δεόν νὰ κηρυχθῇ ἔθνικος ἡμῶν εὐεργέτης, θὰ ἀποδειχθῇ ἀρὰ γὰρ ὡς ὅλος ἐστερημένος λόγων δικαιολογητικῶν;

ΑΙ ΙΔΕΑΙ ΗΜΩΝ

Αἱ ὀλίγοι λέξεις, αἱ ἐχαράξαμεν ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς «Ἐβδομάδος», ὡς ἀναγκαίαν ψυχρολουσίαν ἐπὶ τῷ κατακλιθέντι ἡμᾶς ὑπερμέτρῳ ἐνθουσιασμῷ διὰ τὰς ἐν τῇ Ἀκροπόλει εὐρεθείσας ἀρχαιοτήτας—ὡν τὴν καλλιτεχνικὴν καὶ ἱστορικὴν ἀξίαν οὐδεὶς ἀρκεῖται—προῦξήνησαν παράδοξον αἰσθησιν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὁ μεσημβρινὸς ἐνθουσιασμός ἀναπληροῦ καὶ κρίσιν καὶ ἐθνικὴν ἰδέαν.

Ποῦ νὰ ἤξεύραμεν ὅτε διευτυποῦμεν τὴν ἀπλουστάτην σκέψιν, ὅτι ἡ πατρίς τοῦ Περικλέους οὐδεὶς ἔχει ἀνάγκην ἐνῶ ἡ πατρίς τοῦ Παλαιολόγου εἶναι δούλη, ἐννοοῦντες ὅτι περὶ τῆς κλασικῆς Ἑλλάδος δεόν νὰ μερμυκῶσιν οἱ λόγιοι μόνον καὶ οἱ καλλιτέχναι ἐνῶ ἢ ἐν τῇ Ἡπείρῳ, τῇ Μακεδονίᾳ, τῇ Θράκῃ, τῇ Μικρασίᾳ καὶ ταῖς κῆσις Ἑλλάς στενάξει... τοῦ νὰ ἤξεύραμεν, ὅτι ἐλέγομεν παράδοξον τι καὶ καινοφανές!...

Ἄλλὰ τί πταίομεν ἡμεῖς εἰς τοῦτο; πότε αἱ δημόσιοι συζητήσεις ἐξήλθον τοῦ κύκλου τῶν τετριμμένων ἀντιδοξῶν ὅπως μορφωθῶσι περὶ ἐκάστου ζητήματος ὀρισμένοι ἰδέαι, αἵτινες ἐπικρατοῦσαι νὰ βέβωαι τὰς λοιπὰς εἰς σὴν λήθην ἂν οὐχ εἰς τὸν γέλωτα.

Ἐάν ἔχωμεν δίκαιον εἰς τὰς κρίσεις ἡμῶν, ποῖα ποτὲ αὐθεντεῖα ἔδωκεν αὐταῖς τὸ κύρος, ἢ, ἂν πλανώμεθα, ποῖα ποτὲ αὐθεντεῖα ἐσυνέτισεν ἡμᾶς;

Ἄγνοῦμεν τί κατέλιπον ἡμῖν οἱ ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ὀθωνος καὶ ἐντεύθεν ἰθύναντες τὰς τύχας τοῦ κράτους, ὅτι ὅμως γνωρίζομεν εἶνε ὅτι κατέλιπον φράσεις τινὰς χαρακτηριζούσας ἀκριβέστατα τὴν ἐσχάτην τῶν «Οἱ Ἕλληνας μου τοῦ Κωλέτη, τὸ «Μὴ χάσεαι» τοῦ Κουμουνοῦρου καὶ εἴτι ἄλλο, δύναται, φρονοῦμεν, νὰ διακαλώσων ἡμᾶς πληρέστατα. Ἡ νεωτέρα ὅμως φράσις τοῦ κ. Τρικούπη δὲν ἔχει

σχέδιον» υπερηκόντισε τους προγόνους της. Αύτη δὲν ἔχει ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν της μόνον τὴν μικρὰν ἐποχὴν της, αὐτὴ δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ ὁλόκληρον τὸν ἑλληνικὸν βίον ἀπὸ τῆς ἀπωλείας τοῦ Καποδιστριαίου μέχρι σήμερον.

Ὁμολογουμένως ἡ Ἑλλάς οὐχὶ μόνον εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰς πλατείας της ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσαν αὐτῆς τὴν πορείαν «δὲν ἔχει σχέδιον».

Εἰς τὰς προσπάθειάς της πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν δούλων ἀδελφῶν, εἰς τὸν ἑσωτερικὸν πολιτικὸν καὶ στρατιωτικὸν αὐτῆς βίον, εἰς τὰς φιλοσοφικὰς καὶ θρησκευτικὰς ιδέας της, εἰς τὸν οἰκογενειακὸν αὐτῆς βίον...δὲν ἔχει σχέδιον.

Τί ὠφελήθημεν ἐκ τῶν προτερημάτων καὶ τί ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ ἀρχαίου, μεσαιωνικοῦ καὶ ἐπαναστατικοῦ ἑλληνικοῦ βίου;... Καὶ τί δὲν θὰ ἴδύνατο νὰ ὠφελήθῃ ἡ συγχρονος Ἑλλάς ἐκ τῶν κατὰ τοὺς Περσικοὺς, τοὺς Βουλγαρικοὺς καὶ τοὺς Τουρκικοὺς πολέμους ἐποχῶν!...

Ἄρα γε ἐν τῇ πολιτικῇ ἠθικῇ καὶ τῷ καλλιτεχνικῷ ὕψει τοῦ ἀρχαίου βίου, ἐν τῷ μεγαλείῳ καὶ τῇ ἐνόττητι τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, ἐν τῷ ἀρματωλικῷ βίῳ καὶ τῇ οἰκογενειακῇ ἀπλόττητι καὶ ἀρετῇ τῆς Τουρκοκρατομένης Ἑλλάδος, ἀρμονικῶς συνδυαζόμενοι, δὲν θὰ ἴδύνατο νὰ εὐρεθῇ τὸ σχέδιον τοῦ νέου ἑλληνικοῦ βίου;...

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ἀπὸ τίνος εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ν' ἀναγράφωμεν τὰς μεγαλειτέρας παραδοξολογίας καὶ εἰκοτολογίας ἃς ἴδύνατο νὰ γεννήσῃ ἀμοιβάλλου εὐεξίας κεφαλῇ.

Οὕτω διεδόθη, ὅτι ὁ ἐν Χανίοις γενικός πρόξενος τῆς Ἀγγλίας ἐδήλωσε τῷ Διοικητῇ Σάββα πασσᾶ, ὅτι εὐθὺς ὡς ἐπαναστατήσωσιν οἱ Κρήτες ἀνακηρύσσοντες τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔνωσιν, ὁ Ἀγγλικὸς στόλος θὰ διαταχθῇ νὰ καταλάβῃ τὴν Κρήτην.

Τὸ καθ' ἡμᾶς ἀμφιβάλλομεν ἂν ὄντως ἀνεκοινώθησαν ταῦτα ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου Γενικοῦ προξένου; διότι συνήθως τοιαύτης φύσεως μυστικὰ δὲν ἀνακοινούνται.

Ἄχ! αὐτὴ ἡ δημοσιογραφία, κατήντησεν ἀφόρητος! νὰ κἀθῆται τόρα νὰ κατασκευασθῇ τὴν ἀγαπητὴν Ἀγγλίαν καὶ νὰ τῇ ἀποδίδῃ κατακτητικὰς τάσεις ἃς οὐδέποτε ἐν τῷ βίῳ αὐτῆς ἐξεδήλωσε!...

Παντὸς ἄλλου ἡμεῖς μᾶλλον δικαιούμεθα ν' ἀρυσθῶμεν ἐκ τῆς ἀγαπητῆς ἐν Ἡρακλείῳ τῆς Κρήτης «Νέας Ἑβδομάδος» τὰς πολυτίμους περὶ τοῦ ἐπεισοδίου τοῦ «Πανελληνίου» πληροφορίας.

Τὸ ἱστορικὸν «Πανελλήνιον», ὅπερ ἐκτελεῖ, ὡς γνωστὸν, τὴν ἐκ Σύρου εἰς

Κρήτην γραμμὴν, μεταβατῶν ἐξ Ἡρακλείου εἰς Ῥεθύμναν, εἰσῆλθεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σούδας, ὅπως διανυκτερεύσῃ, διότι τὴν νύκτα δὲν ἴδύνατο νὰ ἐλευθεροκοινωνήσῃ ἐν Ῥεθύμνῃ. Ἄμα τῇ ἐμφανίσει αὐτοῦ, φέροντος τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν, τὰ εὐρωπαϊκὰ πλοῖα ἐταράχθησαν σφόδρα ὑποθέσαντα ὅτι ἦτο τορπιλλοφόρον, ἐρχόμενον εἰς Σούδαν ἐπὶ ἐχθρικῷ σκοπῷ. Τούτου ἕνεκεν ἡ ἀγγλικὴ ναυαρχία ἄμα μὲν διὰ σημείου προσεκάλεσεν αὐτὸ νὰ σταματήσῃ ἄμα δὲ ἐπέστειλεν αὐτῷ λέμβον, ὅπως ἐρωτήσῃ περὶ τῆς ιδιότητος τοῦ ἀτμοπλοίου. Δὲν ἤρκεσε δ' ἡ ἀπλὴ δήλωσις τοῦ πλοιοῦ περὶ τῆς ἐμπορικῆς τοῦ πλοίου ιδιότητος, ὅπως καθησυχᾶσθαι τοὺς κκ. ναυάρχους, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἐδέησε νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν δήλωσιν αὐτὴν καὶ ὁ ἐκεῖ σταθμεύων ὀθωμανὸς ναυάρχος. Οὕτω δὲ τὸ «Πανελλήνιον» ἀφένθεν ἐλευθέρων προὐχώρησε καὶ προσωρμίσθη τὴν νύκτα ἐκείνην κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ ἀχανοῦς ἐκείνου λιμένος. Καὶ μετὰ μίαν ἐβδομάδα τὸ αὐτὸ «Πανελλήνιον» ἐρχόμενον ἐξ Ἡρακλείου προσωρμίσθη εἰς Σούδαν, ἀπέστειλεν δ' ἄμεσως καὶ οἱ τρεῖς ναυάρχου λέμβους, ὅπως ἐρωτήσωσι περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ πλοίου, τοῦ πλοιοῦργου, τῆς χωρητικότητος, ὡς καὶ τῆς ιδιότητος αὐτοῦ!...

Κατὰ τὴν νύκτα τὰ ἐν Σούδα ἀγγλικὰ πλοῖα ῥίπτουσι περὶξ αὐτῶν δίκτυον, ἐκ φόβου τορπιλλῶν καὶ φωτίζουσι τὸν λιμένα δι' ἠλεκτρικοῦ φωτός. Ἀνεξήγητοι φόβοι!

Εἰς τοὺς ἀξιωματικούς καὶ ναύτας τῶν ἰταλικῶν πλοίων τῆς ἐπιδείξεως, ἀπηγορεύθη ἡ ἐξοδος, διότι τινὲς τούτων κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος εἰσελθόντες εἰς Χανία τῆς Κρήτης ἐν εὐθυμίᾳ ἐζητωπαράγγησαν ὑπὲρ τῆς Κρήτης καὶ τῆς Ἑλλάδος!

Ἰκαναὶ ἀρχαιοτῆτες μικροῦ δεῖν ἐφυγαδεύοντο κατ' αὐτάς, ἂν δὲν συνελαμβάνοντο ἐν Πειραιεῖ. Ἐντὸς μεγάλων κιβωτίων ὑπῆρχε λουτροφόρος μετ' ἀναγλύφου καὶ ἐπιγραφῆς, Νίκη συγκρατοῦσα Ταῦρον, ἔρωσ δαδοῦχος καλῆς τέχνης, πῆλινα εἰδώλια τῆς Ἀφροδίτης ἀνακεκλιμένης ἐπὶ κλίνης καὶ περιστοιχουμένης ὑπὸ ἐρωτιδῶν, κρατούντων λύραν, κύμβαλον καὶ κρόταλα. Τὰ ἀρχαιολογῆματα ἀπεστέλλοντο εἰς Παρίσιος πρὸς τινὰ Reff et Deures ἐν ὁδῷ Λουβοῦ 4. Οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἑβδομάδος», πρόσφατα ἐν τῇ μνήμῃ ἔχοντες τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Παγανέλη περὶ ἀρχαιοκαπηλείας γραφέντα—ἐνθέρμως βεβαίως θὰ συνεχάρησαν τὸν μέχρι τοῦδε ἀγνωστον ἀποστολέα.

Νεαὶ ἀρχαιολογικαὶ ἀνακαλύψεις ἐγένοντο πάλιν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. Ἀνεκαλύφθησαν δὲ πλεῖστα ὄσα πολυτίμα ἀγγεῖα καὶ ἰκανὰ ἀθηναϊκὰ ἀργυρὰ νομίσματα, τίς οἶδε δὲ τί δύναται νὰ ἀνακαλυφθῇ ἀκόμη.

Ἄθροοι προσέρχονται οἱ ἐπισκέπται καὶ θὰ προσήρχοντο περισσότεροι ἂν δὲν ἐπεβάλλετο τὸ ἐξητταβελονικὸν καὶ πρόστυρον δικαίωμα εἰσόδου, δι' οὗ ὁ οἶκος τοῦ Πανελληνίου γίνεται οἶκος ἐμπορίου!

Οἱ πτωχοὶ λοιπὸν δὲν δύνανται νὰ ἴδωσι τὰ ἀριστουργήματα τῶν προγόνων αὐτῶν!

Διηγῆθησαν ἡμῖν ὅτι εἶδον πολλῶν γέροντα βράβαντα διὰ τοῦ αἵματός του τοὺς βράχους τῆς Ἀκροπόλεως, δυσθύμως κατερχόμενον, διότι δὲν τῷ ἐπετρέπη ἡ εἰσοδος... ὦ! αἰσχρός!...

Πολυτίμων χειρόγραφον ἐδωρήσατο πρὸς δημοσίευσιν τῇ «Ἑβδομάδι» ὁ σεβαστὸς αὐτῇ φίλος κ. Σταῦρος Ἀνδρόπουλος ἀρεοπαγίτης πολυποικίλα ἀνεκδότα τοῦ αἰοδιμοῦ ὑπασπιστοῦ τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη Φωτῖου Χρυσανθοπούλου τοῦ ὡς Φωτάκου πασιγγύστου ὡς εἰλικρινοῦς καὶ χαριτολόγου χρονογράφου τοῦ ἱεροῦ ἁγῶνος.

Ἐκ τῶν ἀνεκδότων τούτων, ἅτινα τὸ πρῶτον ἤδη δημοσιεύονται, πολλὰ καὶ ἱστορικὰ καὶ κοινωνικὰ δύναται νὰ ἀρυσθῇ ὁ περὶ τοῦ βίου τῆς ἐπαναστατημένης καὶ ὑπὸ τοῦ Τούρκου Ἑλλάδος ἐνδιαφερόμενος.

Νέας αὐθις πλημμύρας ἔχομεν ν' ἀγγειλωμεν ἀτυχῶς κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἐν τῇ Στερεῇ Ἑλλάδι καὶ ἰδίως ἐν Θήβαις, καὶ ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ, πολλὰς ἐπενεγκούσας ζημίας. Εἰς ἀληθεῖς λίμνας μετεβλήθησαν αἱ εὐφοραὶ πεδιάδες. Καὶ ἐν Πειραιεῖ δὲ αἱ πλήμμυραὶ ἐπήνεγκον ἰκανὰς ζημίας πολλοὺς καταστήσασαι δυστυχεῖς.

Πλὴν τούτου ἐν τῷ ἐν Κερκύρα χωρίῳ τοῦ δήμου Ἀπλησιωτῶν «Κουρακιάνα» ἐγένετο καθίζησις ἐδάφους κατὰ ἕξ μέτρα. Μὴ χειρότερα!...

Καὶ ἄλλη ἀτυχία ἐπληξέ τὸν Πειραιᾶ. Τὸ περικαλλὲς καὶ κομψὸν θέατρον τὸ ὑπὸ τοῦ ῥέκτου κ. Ἀν. Τσόχα ἰδρυθὲν ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Καὶ νὰ εἴχαμεν καὶ ἄλλο!

Τὰς ἐξῆς νέας ἐγγραφὰς εἰς τὸ πατριωτικὸν δάνειον δυνάμεθα ν' ἀγγειλωμεν ἐν Ἀθήναις μετοχῶν 7000, ἐν Τάντζῃ 10,088, ἐν Πύργῳ 1790, ἐν Τύννητι 1279, ἐν Καλάμαις (λιμενικὴν ἐπιτροπὴν) 300, ἐν Χαλκιδίῳ 1000, ἐν Ἀρτῷ 550, ἐν Κωνσταντῶσι 522, ἐν Δήμῳ Πλαταμῶδους 500, ἐν Ὑδρᾷ 250, ἐν δήμῳ Παμίσιου 100, ἐν Ἀγίᾳ Ἄννῃ 108. Προσέτι ἰκανὰ ποσὰ συνελέγησαν ἐν Γιουργέῳ καὶ Παλαιστίνῃ.

Ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν συνελέγησαν ἐν Ἰσμαηλίῳ καὶ Βρακίᾳ δραχ. 12,000.

Καὶ οἱ ὀπλίται δὲ τοῦ Α' ἐν Ἀθήναις συντάγματος κατέθεσαν δρ. 500 ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀπόρων ἐπιστράτων.

Η ΠΡΩΤΗ ΡΥΤΙΣ

Μόνη, ἐντὸς πλουσιωτάτου κομμωτηρίου, κἀθῆται ὠραία γυνὴ, εἰς βεβάσμους εὐαρέστους ἀφιεμένη. Πρὸ αὐτῆς ἀπλούτῳτα ἑξαισίος καὶ βαρύτιμος ἱματισμός. Μετ' ὀλίγον θ' ἀπέληθ εἰς φωτεινὰς αἰθούσας χοροῦ ἡ περικαλλὲς δέσποινα καὶ εἰς τὸν ἀπόλεμον ἐκείνον ἀγῶνα, τὸν ἀκαίμακτον ἀλλὰ πλήρη στεναγμῶν, θὰ καταγάγῃ ἡ πεφημισμένη καλλονὴ τῆς νέας νίκας, ἀφ' ὧν δὲν ἐκέρεσθη λαλοῦσα ἡ φήμη. Λεπτὸν μεδίαμα διαστέλλει τὰ χεῖλη της· τὸ πρόσωπόν της λαμβάνει ἑκφρασίαν εἰρώνας, καὶ τὸ ἐλαφρὸν μεδίαμα ἀποβαίνει μετ' ὀλίγον λεπτὸς γέλως, ἐνῶ ἡ ἀφαιρέσις εἰκονίζεται μάλιστα εἰς τὸ πρόσωπον τῆς μεγαλοπρεποῦς γυναικός. Πλείε εἰς σκέψεις διαθρυπτούσας συγγνωστὴν ἀδυναμίαν γυναικός. Βλέπει τοὺς ἀνδρας συνωστίζομένους κατὰ τὴν ἀποσχοπὴν ἀδιάφορον διάβασιν της, ἀκούει ἐπιφανήματα θαυμασμοῦ, τέρπεται εἰς τὴν ἀφῶνον ἀλλ' εὐγλωττον ἕκστασιν ἣν ἡ ἐμφάνισις της προὐκάλεσεν. Ἀφῶνης τὸ παρατεταμένον ἐλαφρὸν μεδίαμα της λαμβάνει κακεντρεχῆ ἑκφρασίαν, τὸ δὲ πρόσωπόν της ἀκτινοβολεῖ ἐκ χαρᾶς· ἡ γυνὴ φαντάζεται τὸ ὄδυνθρον πέτσμα, ὁ περ ἡ ὑπεροχὴ αὐτῆς θὰ γεννήσῃ παραταῖς λοιπαῖς κυρίαῖς τῆς αἰθούσης, καὶ γελᾷ... Ἐκ πάντων τῶν αἰσθημάτων τὸ προσφιλέστερον καὶ εὐαρεστότερον εἰς τὴν ψυχὴν της εἶναι τὸ πέτσμα, ὅπερ τὸ κάλλος της θὰ ἐμπνεύσῃ. Λησμονεῖ τὰς ἀπατηλὰς ἀφοσιώσεις τῶν ἀνδρῶν, λησμονεῖ καὶ τὴν φορτικὴν πολυλογίαν καὶ τὸ θυμιάμα, ὅπερ ἀφθόνως καὶ συνήθως καίουσιν εἰς τὸν βωμὸν τοῦ ἐπιδητικοῦ κάλλους της. Συλλογίζεται τοὺς ὄδυνθρους νυγμούς τῆς ζηλείας, οἵτινες θὰ σπαρᾶξωσι τὰ στήθη τῶν γυναικῶν, καὶ χωρὶς νὰ ἴκῃ κακῇ χαιρεῖ καὶ χαιρούσα μεδιᾶ... *

Ἦτένισε πρὸς μικρὸν κινητὸν ὠρολόγιον. Ἡ ὠρα εἶχε προχωρήσει. Ἠγέρθη καὶ ἐπέσε τὸ κορβίον τοῦ κῶδωνος. Ἐὰν τὴν ἐβλεπέ τις τότε, ἐν τῇ ἀτημηλήτῃ ἀλλὰ κομψῇ περιβολῇ της, καὶ τῇ πλήρῃ ραθύμου μεγαλοπρεπειᾶς στάσει, θὰ τὴν ἐθαύμαζε καὶ θὰ τὴν ἐφοβεῖτο αὐτοχρόνως. Εἶχεν ἀφελῶς ἀναδεδεμένη τὴν μελανὴν κόμην της, καὶ κατὰ στιγμὰς, ὅτε, ἰσταμένη, προσήλου ἀορίστως τὸ βλέμμα της, ἴδύνατο νὰ ἐκληθῇ ὡς ἀγαλμα τέχνης ἀρχαίας. Ὁρᾶ, μὲ ὀφθαλμούς μεγάλους, εὐγλώττους, καὶ βαθεῶς κυανούς, μὲ βλεφαρίδας μακρὰς, μεταξίνους καὶ κατὰ τ' ἄκρα καμπύλας, μὲ ῥίνα καὶ στόμα ἐξόχου ἀναλογίας, εὐσωμὸς καὶ εὐχρὸς, ἦτο τύπος σπάνιος ἐξ ἐκείνων, οὓς δύναται τις συνεχῶς νὰ ῥεμβᾶσῃ, οὐχὶ ὁμως καὶ νὰ συναντήσῃ συνεχῶς. Ἐν στιγμῇ ἰδιοτρόπου παιδείας ἡ φύσις ἠθέλησε νὰ χαριεντισθῇ μὲ τὰς συμμετρίας τῶν μελῶν της. Ἐζήτησε νὰ ταράξῃ τὰς ἀναλογίας καὶ τῇ ἐχάρισε πόδα οὕτω μικρὸν καὶ δυσανάλογον πρὸς

τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ παραστήματος καὶ τοῦ ἀναστήματος, ὥστε βλέπον τις τὴν βελούδινον ἐμβάδα της βυθίζομένην εἰς τὸν λάσιον τάπητα τοῦ δωματίου, θὰ τὴν ἐξελέμβανεν ὡς ἀποσπασθεῖσαν ἀπὸ τοὺς πόδας κοίλας ἀναστήματος φυσικοῦ. Τὸ πλαστικὸν ἐλάττωμα, ἡ δυσαναλογία ἐκείνη, καίτοι τοιαύτη, ἦτο ἐν τοῦτοις ζηλευτῆ... Προφανῶς πολὺ τὴν εἶχεν εὐνοήσει ἡ μοῖρα, καταστήσασα πλεονέκτημα καὶ τὸ μικρὸν της ἐκεῖνο ἐλάττωμα... *

Δύο θαλαμηπόλοι ἐσπευσαν εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς δέσποινης. «Θὰ ἐνδύθῃ», εἶπεν ἡ γυνὴ, καὶ ἐκαθέσθη πρὸ θαυμασίου κρυσταλλίνου κατόπτρου ἀκτινοβολοῦντος ἐκ τῆς πληθῆος τῶν φώτων. Ὁρῆται παρὰ τὴν καθεστῆσαν δέσποιναν αἱ εὐλαβεῖς ἄβραι ἀποσπῶσιν ἠρέμα τὰς ὀστέινους καὶ μακρὰς καρφίδας, δι' ὧν ἡ ἀφθονὸς κόμη συνεχίετο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς της. Ἀληθεῖς Βερενίκης κόμη, ἄξια νὰ κατασπερωθῇ εἰς τὸ στερέωμα. Πλόκαμοι μακροί, στίλβοντες, μυροβόλοι καὶ οὐλοὶ εἰς εὐμεγέθεις δακτυλίου, ἐχύθησαν εἰς τοὺς ὤμους τῆς ἀπαθοῦς γυναικός, ὡς χείμαρρος ἀφ' οὗ ἀεσπάσθησαν αἴφνης τὰ τεχνικὰ ἐμπόδια. «Ὅτε ἡ κόμμωσις ἐτελείωσεν ἠγέρθη ραθύμως ἡ δέσποινα καὶ ἵνα ἐνδύθῃ ἤρξατο ἐκδυομένη. Ἀπεκαλύφθησαν τότε στέρνα καὶ ὠμοπλάται ὑπὸ λεπτῆς ὀθόνης λιγῆς καλυπτόμεναι τέως. Ὅστις εἶδε μάρμαρον λευκότατον καὶ ἐπὶ τούτου λεπτὰς γραμμὰς κυανᾶς δύναται νὰ λάβῃ ἰδέαν τοῦ χρονοπλάστου κόλπου τῆς γυναικός. Ὑπὸ ἐπίδερμίδα λειοτάτην καὶ ἀπαλωτέραν μετὰ τῆς χροῦδους ἐφαίνοντο αἱ κυανᾶι φλέβες ἦσαν τοῦ ζῶντος, τοῦ θερμοῦ ἐκείνου μαρμάρου αἱ φλέβες καὶ ἡ γραμμία. Ἡ γραφίς σιγᾶ, ἡ δὲ φαντασία ἄς συμπληρώσῃ τὴν εἰκόνα, καὶ τὸ θελκτικὸν ἐκεῖνο ἐντρυφήμα τοῦ ὀφθαλμοῦ, καὶ τὴν ἀπηνῆ ταυτάλειον βᾶσανον... *

Ὁ στολισμὸς ἐπερατώθη. Ἐσθῆς δι' «ἀέρος ὑφανθείσα» περιβάλλει τὴν ὀσφὺν καὶ τὸ σῶμα τῆς δέσποινης. Λαιμὸς καὶ χεῖρες εἶναι γυμναί, καὶ ἠμίγυμνα τὰ στέρνα καὶ οἱ ὠμοί. Ἐντὸς τοῦ κατόπτρου βλέπει ἡ γυνὴ τὸ πρόσωπον καὶ τὴν περιβολήν, καὶ αἰσθημα ἱκανοποιήσεως κατακλύζει τὴν ψυχὴν της. Εἶναι ἀληθῶς ὠραία! Δὲν τὸ βλέπει ἀπλῶς τὸ αἰσθάνεται, τὸ ἀναγινώσκει εἰς τὴν στιλπνὴν ἐκείνην ἀλλ' ἀναίσθητον ἐπιφάνειαν. Μετ' ὀλίγον θὰ τὸ ἀναγνώσῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῶν θαυμαστῶν της. *

Εἰς τὸ μόλις ὄρατὸν νεῦμα της ἀναπτοντὰ διπλᾶ ἀργυρὰ πολυφωτα καὶ τίθενται ἐκατέρωθεν τοῦ κατόπτρου. Ἠνέφξεν ἡ δέσποινα κιβώτιον μικρὸν ἐξῆτης κεφαλῆς της. Τριχυμία φοβερὰ ἀπεγαγε κομψὴν βελούδινον πεζίδα, καὶ ἀνασύρασα ἀδαμάντινον διαδήμα, θαύμα τέχνης καὶ πλούτου, ἐβάδισε νοηλῶς πρὸς τὸ κατόπτρον. Χρυσὸς, ἀδάμαντες, μαρμαρυγαί, τέχνη, πλοῦτος, καὶ βόσπρυ-

χοὶ μελανοί, πλείτερον τοῦ διαδήματος πολυτίμοι, συγγέονται ἤδη ἀναμῖξ. Φωτὸς ἀτμοσφαῖρα, ὅτε μὲν ὑποτρέμουσα καὶ ἄλλοτε λαμπρῶς φωτοβολοῦσα περιβάλλει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναικός, καὶ εἰς ἐκαστὴν στροφὴν της ἠρέμα ὀλισθαίνουσι, διὰ τοῦ μελανοῦ στρώματος τῆς κόμης της, κύματα φωσφορῶδη καὶ φαινώδη. Ἡ καλλονὴ, ὁ πλοῦτος, ἡ κομψότης της ἀπευθύνει ἤδη τελεσίγραφον, ἀξιοῦσα θαυμασμένον, ὑποταγὴν δειλὴν καὶ ἀφῶνον ὄδυνθ... *

Πλησιάζει τὸ κατόπτρον καὶ βλέπει φιλαρέσκως. Συνοφροῦται ἀκαριαίως. Ἐντύπωσις ἐκπληξέως δυσαρέστου ἀποτυποῦται ἐπὶ τοῦ προσώπου της, καὶ ὄρμαξ ἑγγύτερον πρὸς τὸ κρυστάλλον. Οἱ ὀφθαλμοὶ της διανοίγονται μετὰ φρίκης, καὶ προσηλούμενοι σταθερῶς πρὸς τὴν ὕαλον, ἀναζητοῦσι τὰ ἔχνη θαυασίμου ἐχθροῦ ἐνεδρευόντος ἐκεῖ ποῦ. Τὸν ἀνεκάλυψε τὸν ἐπιβουλον! ὦ! πῶς εἰς μίαν στιγμὴν μετήλλαξαν ὄλα! Πᾶς ἀπὸ κόμμου φωτεινοῦ ἐξέπεσεν ἀκαριαίως εἰς χάος, οὐτινος οὐδεμίαν ἐφαίνετο ἔχουσα γνῶσιν!... *

Ὑπὸ τὰ κρίνα καὶ τὰ ὠρὰ ῥόδα τοῦ προσώπου της διέκρινεν, ἡ ἐνόμισεν ὅτι διέκρινεν, ἡ γυνὴ βδελυρὰν ἔχιδναν κραδαίνουσαν τὴν ἰοβόλον γλώσσάν της. Κάμπτεται, παρατηρεῖ ἐναγωνίως τὸ κατόπτρον καὶ ἐπιζεῖ καὶ δέεται νὰ ψευσθῇ. Τυφὸν δεινὸς ταρασσεῖ τὴν τῆς ἠρεμον ψυχὴν της. Κατελήθη ἀπροσδοκῆτως, ἀπαράσκευος, χωρὶς νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ ἐθέσῃ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν της εἰς τὴν πιθανότητα ἐκείνην, εἰς τὴν ἀναπόδραστον συνέπειαν ἀκολουθούσης ταχέως καὶ λεληθῆως παρακμῆς. Πρὸς κολλᾶται πρὸς τὸ κατόπτρον, ὅπερ ἀρχίζει ἤδη νὰ μισθ. Μήπως διότι ἦτο ἀληθῆς; μήπως διότι ἦτο ψευδὲς καὶ ἀπατηλόν; μήπως διότι ἀδικῶς τὴν φοβίσει; Ἄγνοεῖ βλέπει ὅμως πάντοτε καὶ ἀσθμαίνει. Ἡ ἔχιδνα συσπειροῦται ἐπὶ τῆς ἀκρας τῆς παρεῖας της ἡ δὲ φαντασία τῆς γυναικός φλεγμαίνει ἤδη· βλέπει τὸ ἰοβόλον, τὸ δύλιον ἐρπετὸν μηχανοκίνητον βραδέως, καὶ μορφήν ῥυτίδος λαμβάνον... *

Ἐνευσε ν' ἀπέλθωσιν αἱ ἄβραι. Ἐμεινε μόνη μὲ τὴν πικρίαν καὶ τὴν ἀπογοῆτευσιν εἰς τὴν ψυχὴν. Ἡ φιλαυτος ἀγέρωχία της ἔλαβε τραῦμα βαθύ καὶ ἀνίατον. Ἐντὸς τῆς ῥυτίδος ἐκείνης τῆς ὑπούλου, ἦτις ἐδηλητηρίαζεν ἐφεξῆς τὸ ἐξαισίον ἄρωμα τῆς καλλονῆς της, ἠθέλησε νὰ θάψῃ τοὺς λογισμούς καὶ τὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος, καὶ τοῦ μέλλοντος τὰς γλυκεῖας ἐλπίδας. Τὸ βλέμμα της ἀπέβη βλοσυρόν· ἔφερε τὴν χεῖρα περὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ ὡς αὐτοκράτειρα καταβρεθεῖσα, ἀπέσπασεν ἰδίᾳ χερὶ τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς της. Τριχυμία φοβερὰ ἀπελύθη ἐντὸς τῆς ψυχῆς, καὶ αἰσθημάτων πρωτοφανῆ ἐσπάραξαν τὴν καρδίαν της. Ἐσκέφθη τὸ γῆρας, καὶ χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῇ, χωρὶς οὐδὲ πόρρωθεν νὰ τὸ ἀ-

τενίσση, ἐφοβήθη καὶ κατεπλάγη. Εἶδε τότε ὅπως ἦτο φιλάρεσκος, ὅποιον ἀ-
ξίαν ἀπέδιδεν εἰς τὸ κάλλος τῆς, καὶ
πόσον ἔτρεμε τὴν πιθανότητα νὰ τὸ εἶδη
ἄλλοῦ μόνον. Διότι ζῆλος οὐδέποτε
εἶχε δοκιμάσει· καὶ πῶς ἀφοῦ ἐνῆκα διαρκῶς
καὶ χωρὶς νὰ προσπαθῇ; Τὴν στιγμὴν
ἐκείνην ἠσθάνθη ἐν τούτοις τὸν ὄζον τῆς
ζηλοτυπίας ὀδύνη δάκνοντα τὸ ἔσω τῆς
καρδίας τῆς. Ἐφαντάσθη ὅτι ἠδύνατο
ν' ἀμειβθῆ εἰς τὸν κόσμον καὶ τὰς κί-
θούσας. Οἱ ἄνδρες δὲν θὰ συνωστίζοντο
πλέον περὶ τὸν ἥλιον τῆς καλλονῆς τῆς,
φυαὶ ἐλάμβαναι ὑπὸ τῆς λάμπρας καὶ
τῆς θερμότητος τοῦ φωτός, ἐν ᾧ εὐρισκον
καὶ τὸν θάνατον... Ἐφέρετο ἀδιαφόρος,
ἤθελε νὰ φαίνεται ὡς οὐδεμίαν ἀποδί-
δουσα προσοχὴν εἰς τὴν ἀφοσίωσιν—τὴν
φευδῆ ἴσως—καὶ τὴν σπουδὴν τῶν ἀν-
δρῶν. Ἡσθάνετο ὅμως ὅτι ἡ ὀλιγορίας
τῶν θὰ τὴν ἐπλήθυνον βαθέως. Καὶ αἱ
ἄλλαι γυναῖκες;... τὰ σώματά των;
τὸ ὑποκριτικὸν ἐκεῖνο δῆθεν διαφέρον,
τὸ πλῆρες χολῆς καὶ δηλητηρίου; Τὸ ψι-
θόρισμα, ὅπερ θὰ ἦτο ἀκούσιον ἰσχυρὸν
ὅπως ἀκουσθῆ περί; ὡ! πῶς ἐγάλασε,
τὸ κακεντρεχὲς ἐκεῖνο ψιθύρισμα, ὅπερ θὰ
ἠκούετο κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτῆς;... Ἡ
συναίσθησις ὅτι ἦτο ἐπιχειρήσιμη παρα-
πλήσια περιπτώσις συνετέλει ὅπως αὐξή-
σῃ ὁ πυρετὸς τοῦ ἐγκεφάλου τῆς, καὶ ἐ-
μεγαλοποιεῖ τὸ φάντασμα, ὅπερ τοσοῦτον
τὴν ἐφοβίζει. Ἡρεῖνα ἐαυτὴν καὶ εὐρι-
σκε ὅτι δὲν ἦτο νέα ὄραία ἦτο ἀληθῶς
οὐχὶ ὅμως καὶ νέα. Εἶχε πατήσῃ τὸ κρί-
σιον ἐκεῖνο μεταίχιμιον, ὅτε ἡ ἡλικία
λέγεται «ὄριμος», ὁ δὲ ἄνθρωπος προσ-
πελάζων τότε τὸ ἀνώτατον ὄριον τῆς
ἀμῆς, βλέπει οὐδὲν ἤττον τὴν παρακ-
μὴν ἀπλομένην πρὸ αὐτοῦ. Τὰ θελατικά
ὄνειρα ἀρχοῦν τότε ὡριωτάτα· ποθεῖ ἡ
γυνὴ νὰ ἦναι νεώτερη, καὶ ἐκ τῆς τρυφερό-
τητος καὶ ἀπειρίας τῆς ἡλικίας τῆς ν'
ἀντλή τὸ θάρος νὰ βεβαιώσῃ, καὶ τὴν
συγγνώμην διὰ τὰ ὄνειρα τῶν βεβαιωμένων
τῆς. Ἄλλ' ὅτι ποθεῖ εἶναι ἀδύνατον ἢ
πραγματικότητος τὴν σύρει βίαιως ἀπὸ τῆς
ἐσθῆτος· ἐνδεικνύει αὐτῇ τὸν μορμαίνον
σταθμὸν, εἰς ὃν ἔφθασεν ὀδαιοποῦσα εἰς
τὸν δρόμον τῆς ζωῆς, καὶ ἐάν ἦναι ἔτι
ἀμῆ καὶ κάλλος ὁ σταθμὸς ἐκεῖνος, δὲν
εἶναι ὅμως καὶ μέλλον, ἀφοῦ τὸ μέλλον
εἶναι παρακμῆ... Καὶ τοῦ ἀληθοῦς μέλ-
λοντος ἢ ἔλλειψις συνετέλεσε τότε τὴν
γυναῖκα, καὶ ἡ μύχιος πεποίθησις ὅτι ἡ
πρόοδος τῆς ζωῆς καὶ τὰ μιστὰ ἔχνη
τοιαύτης πρὸδου ἐπέβαλον αὐτῇ νὰ ἦναι
πραγματικὸν ὅσα ἤθελε νὰ φαίνεται ὅτι ἦναι,
ψυχρὰ, ἀδιαφόρος, ἀναίσθητος πρὸς τὰ
ἐσθῆματα, ἄπεινα προὔκειται ἢ θεά τῆς,
καὶ ἐνέπνευεν ἢ ζηλευτὴ συναίσταστροφῆ τῆς.

Ἡ γυνὴ ἦτο ἀδικός. Καὶ ἀδικούσα
ἐσθῆτος ἐν στιγμῇ κρίσεως καὶ ὑπερσο-
σῆτος, ἠλέηγετο καὶ ἀγνώμων πρὸς τὴν
μορμὴν, ἥτις τοσοῦτον τὴν εἶχε θωπεύσει
καὶ τὸσφ πλοουσίως καὶ ἐκλεκτῶς τὴν
εἶχε προῖκσει. Εἰς τὴν ὑπερήφανον ἀμῆν
τῆς καλλονῆς τῆς, βλέπει ἀφῆνης, ἢ νο-
μιεῖται ὅτι βλέπει, τὸ ἀποτρόπαιον ἴχνος,

ὅπερ ὁ χρόνος ἔσκαψεν ἐπὶ τοῦ ὠραίου
προσώπου τῆς. Ἡ ἀποκάλυψις τὴν ἐκ-
μηδενίζει, καὶ εἰς δύναμιν ἀκαταμάχη-
τον κύπτουσα, σχεδὸν λέγει «τετέλεσται».
Ἄλλὰ διατί; Ἐάν τὰ ὄνειρα αὐτῆς καὶ
τὰς φαντασιολησίας ἐστῆριζεν εἰς τὸ
κάλλος τῆς, προφανῶς δὲν ἔπαυεν οὐσα
ὄραία. Ἡδύνατο πάντοτε νὰ ἐπιζῆ, ἢ
δύνατο νὰ ἦναι βεβαία περὶ τῆς ὑπερο-
χῆς τῆς, καὶ ἀπέδειξεν ἄμεσον αὐτῆς
ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἐμφανιζομένη εἰς τὸν
χορόν. Ἐάν δὲν ἦτο γυνὴ νεότητος θα-
λερᾶς, ἦτο ὅμως σκηπτούχος τῆς καλ-
λονῆς, καὶ ἐάν αἱ γυναῖκες ἦναι οὐχὶ
ὅ, τι πραγματικῶς εἰσιν, ἀλλ' ὅ, τι φαίνονται,
διατί τότε ν' ἀμειβθῆ; Ἡ νεότης ἀνευ
τῆς καλλονῆς εἰς τί θὰ τῇ ἐχρησίμευεν;
Οὐσα οἷα ἦτο, ὑπερέχε νέας παρθένου
ἐχούσης τῆς ἡλικίας τῆς τὴν δρόσον, οὐχὶ
ὅμως καὶ τῆς ὀρίμου ἐκείνης γυναικὸς
τὴν ἐξαισίαν καλλονῆς. Ἡ πρώτη ἠδύ-
νατο νὰ διέλθῃ ἀπαρατήρητος, οὐδέποτε
ὅμως ἡ δευτέρα. Ἡ μία ἦτο τύπος συν-
ήθης, πρὸς ὃν ἀδιαλείπτως διαγκωνιζό-
μεθα εἰς τὰς ὁδοὺς· ἡ ἄλλη ἦτο τύπος
δὲν ὀνειροποιεῖται, ἢ ἀπᾶς μόνον συναπτᾶ
εἰς τὸν δρόμον τοῦ. Κατὰ τὴν ὥραν ἐκεί-
νην, ὅτε πικρία καὶ ἀπογοήτευσις κατέ-
κλυζε τὴν ψυχὴν καὶ ἐσκότιζε τὴν κρίσιν
τῆς, ἐάν ἔλεγέ τις αὐτῇ ν' ἀνταλλάξῃ
τὴν θέσιν τῆς πρὸς τὴν θέσιν ἄλλης ὡ-
ραίας ἐπίσης καὶ νεωτέρας γυναικὸς, βε-
βαίως θὰ ἠνεῖτο. Τί ἦτο τοῦτο εἰμὴ κα-
ταδίκη, ἢν αὐτὴ ἐξέφερε καθ' ἑαυτῆς, καὶ
ἀναίρεσις τῶν μελανῶν συλλογισμῶν τῶν
πλημμυρῶντων τὴν ψυχὴν τῆς; Ἄλλὰ
παρήκαζεν! Ἔιστω! Ποία ὅμως συνή-
θης ἀμῆ ἠδύνατο νὰ ἐξομοιωθῆ πρὸς
ἀρχομένην τοιαύτην παρακμῆν! Γυνὴ, ἢ
τις ἐμπνέει τὰ βιαϊότερα τῶν αἰσθημά-
των, βεβαίως δὲν ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα
δρόμου, ἐκείθεν τοῦ ὁποῦ οὐδὲν πλέον
ἀνατέλλει δι' αὐτὴν. Ποία δρόσος παρθε-
νῆς ἡλικίας ἠδύνατο νὰ ἐμπνεύσῃ τοὺς
βεβαιωσμούς, καὶ νὰ προκαλέσῃ τὰς μα-
κρὰς καὶ ἀλαγεινὰς ἀτυπίας, ὅφ' ὧν κατε-
τρούχοντο ὅσοι ἠλιπίων εἰς τὴν εὐνοίαν
τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἢ ἐλιπίοντες ἔβλε-
πον ὅτι ἐπλανῶντο. Καὶ διὰ νὰ ἀνατρέ-
ψωμεν πρακτικώτερον τὰς πικρίας τῆς γυ-
ναικὸς, εἰς τί θὰ ὠφέλει ραδιὴν νεότης
τὴν ὄραϊαν, ἀλλ' ὄριμου ἡλικίας ἤδη γυ-
ναῖκα, ἐάν δὲν θὰ ἠδύνατο, ὅπως ἠδύνατο
ἐκείνη, νὰ ἀσπῆ ἀκαταμάχητον γόητρον
ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν, νὰ δαμάσῃ τὰς μάλλον
μισανθρώπους φύσεις, νὰ συντρίβῃ τοὺς
ἀτιθάσους, νὰ ἐξεγείρῃ κοχλαζούσαν ζη-
λοτυπίαν καὶ ὄργην εἰς τὰ στήθη τῶν
ἀραίων γυναικῶν; Καὶ πῶς αὐτὴν ἐάν
ρυτίης μὴα πηδάκωσεν τὸ πρόσωπόν τῆς;
Μήπως ἔπαυεν οὐσα θελατικῆ, μήπως
δὲν ἦτο πάντοτε ἱκανὴ, ἐάν ἤθελε, νὰ ἐμ-
πνεύσῃ μόνῃ αὐτῇ παραδόλους ἀποφά-
σεις εἰς τοὺς ἀδιαφόρους πρὸς τὸν ἔρωτα
τῶν παρθένων, ἀλλὰ ζητούντας ἐπιμόνας
νὰ προκαλέσωσιν τὴν προσοχὴν καὶ νὰ ἀπο-
κτῆσωσιν τὴν ἀμέριστον εὐνοίαν τῆς;...

Ἄλλ' ἡ ἐντύπωσις τῆς στιγμῆς ὡ-
πῆρε καρμυνοβόλος, καὶ τὴν σπουδὴν

τῶν βεβαιωσμῶν καὶ προσδοκιῶν τῆς ἐ-
τάρασε τότε ἡ σιγηλὸς θρηνοῦσα γυνὴ.
Ἐκλινε τὴν ἀγέρωχον κεφαλὴν καὶ ἀτά-
κτως ἤρξατο βραδίζουσα ἐντὸς τοῦ κομ-
ματηρίου. Πάλιν φοβερὰ ἐτελεῖτο ἐντὸς
τῆς, καὶ ἐκ τῶν διαταγῶν αὐτῆς, τῶν
ἐσπευμένων κινήματων, τῶν ἐλαφρῶν
τοῦ προσώπου τῆς σπασμῶν κατενόει τις
ὅτι ἐσκόπει νὰ λάβῃ γενναίαν ἀπόφασιν.
Οἱ μὴ δυναμένοι νὰ ἐκτιμῆσωσιν τὴν ψυ-
χολογικὴν ἀβυσσον, εἰς ἣν ἔπεσεν ἀπρο-
δοκῆτως ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἐνδέχεται νὰ
μειδιάσωσι διὰ τοὺς σπαραγμούς τῆς.
Θὰ ἦναι ὅμως ἀδίκου, καὶ ἀδεξιώτατοι
ἀνατόμοι τῆς γυναικείας καρδίας. Ἐάν
ἦτο ἀσήμαντος καὶ ἀδιαφόρος διὰ τοὺς
ἄλλους ἡ ἀφορμὴ τῆς καταπλήξεως τῆς
γυναικὸς, τὸ ἀποτέλεσμα ἦν οὐτὸ μέγα,
τραγικὸν σχεδὸν δι' ἐκείνην, ὥστε ὁ ἐγ-
κεφάλτος τῆς, εὐθελῆς ἀπαράσκευος, καὶ
ἀπροδοκῆτως βληθεὶς, δὲν ἴσχυσε νὰ
τὸ χωρέσῃ. Κόσμος μέλας διεδέχθη θελ-
κτικὸν παρὸν καὶ ὄνειρα τερπνά. Ποῦ ἐ-
θεμελιούντο τὰ ὄνειρα ἐκεῖνα; Εἰς τὴν
νεότητά, ἢν ὑπελάμβανεν αἰωνίαν ἡ γυνὴ.
Χαρὰ, ζῶν, λατρεία λαλῶς ἢ σιωπηλῆ,
θαυμασμός, ἐγκωμια—καὶ ὑπόπτου ἔστω
εὐλικρινείας—τανύουσιν ἤδη πτέρυγας
χρυσᾶς καὶ βραδέως ἵπτανται ἑσάει μα-
κρὰν γυναικὸς ἐθισθείσης εἰς λατρείαν,
ἀλλὰ διαβλεπούσης διὰ τοῦ πρίσματος
τῆς πρώτης ρυτίδος τοῦ προσώπου τῆς,
τὴν θανατηφόρον ἀδιαφορίαν, καὶ, τίς
οἶδε, τὴν κρύφιον εἰρωνα εὐφυλογοίαν, καὶ
τὸν ἀγενέστατον ἴσως σαρκασμὸν. Κατὰ
τὸ σύστημα τῶν ἰδεῶν τῆς γυναικὸς ἐ-
κείνης ἡ ἀνυπαρξία τῆς ἦτο εὐνόητος· ἀλλ'
ἦτο ἀκατανόητος δι' αὐτὴν ἡ ὑπαρξίς
τῆς ἀνευ ἀμειώτου θυμιάματος καὶ κυ-
ριαρχίας ἀποκλειστικῆς ἐκεῖ, ἔθνα ἀξιοῦ-
σιν αἱ γυναῖκες νὰ κυριαρχώσιν. Οὕτω τὴν
εἶχον συνειθίσει. Ἄλλ' ὁ ἀνηλεὲς χρόνος
συνέτριβεν ἤδη τὰ σκήπτρα τῆς, ἐσχίζε
τὴν ἀλουργίδα τῶν χειλέων τῆς, ἠπείλει
τοὺς στιλπνοὺς μαργαρίτας τοῦ στόμα-
τός τῆς, ἐξῆσθῆναι τὴν ἀκτινοβόλον λάμ-
ψιν τῶν ὀφθαλμῶν τῆς, καὶ πνοὴν παρακ-
μῆς τοξέουσαν ἀπὸ τοῦ νεοῦ στόματός
τοῦ ἐμάρινε τὴν καλλονὴν, καὶ μετ' αὐ-
τῆς ἐδηλητηρίαζε καὶ τὴν ζῶν τῆς. Τοι-
αύτην, ἀδικὸν ἴσως, ὑπερβολικῆν, ἀλλὰ
τοιαύτην ἔδωκεν ἔρμηνειαν εἰς τὴν πρῶτην
τοῦ προσώπου τῆς ρυτίδα ἢ γυνὴ ἐκείνη...

Ἐκινήθη βίαιως ἔμπροσ. Ἡ ἄκρα τῆς
ἐσθῆτός τῆς σφηνωθεῖσα παρὰ τοὺς πό-
δας τῆς τραπέζης ἐσχίσθη μετὰ δυσωί-
νου τριγμοῦ, καὶ ταυτοχρόνως τὸ ἀκα-
μάντινον διὰ δῆμα, ὅπερ εἶχεν ἀποσπᾶ-
σει ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ ἀποθέσει ἐκεῖ,
κλονισθὲν ἐκ τῆς διασεισεως, κατέπεσε
καὶ ἐκυλίσθη εἰς τὸ ἔδαφος. Εἶδε χαίμαί
τὸ διὰ δῆμα τῆς ἢ γυνῆ... Ἐἶναι εἰδο-
ποίησις, εἶπε μετὰ τόνου ἀνεκφράστου
πικρίας...

Ἐπίπεσε τὸν κώδωνα. Αἱ ἄβραι εἰσῆλθον
ἐν σπουδῇ. «Νὰ ἐκδυσθῶ», εἶπε...

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΑΓΑΝΕΑΝ

ΜΙΚΡΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Συντάξις τοῦ σελ. 55.

Ἐπλησίαζον ἤδη εἰς τὸ χωρίον ὅτε
διέκρινε δύο βλαχοποιμένους ἐρχομένους
ἀντιθέτως ἐμοῦ. Ἐπεριπάτου βραδέως,
ἀσταθῶς· ὅτε μὲν ἦσαν ὁμοῦ εἰς τὸ μέ-
σον τοῦ δρόμου, ὅτε δ' ἀπεχωρίζοντο φθᾶ-
νοτες διὰ ταχέων βηματίων ἕκαστος εἰς
ἐκείνα τοῦ δρόμου χεῖλος, κατακυ-
λύντες, ὡς τὸ ὕδωρ πίπτον εἰς ξηρὰν αὐ-
λακα ἴσταται ὅταν εὐρίσκῃ κώλυμα, τὸ
ὑπερπῆδᾷ μετὰ μικρὸν καὶ κατέρχεται
ἀκράτητον, εἶτα πάλιν σταματᾷ καὶ πάλ-
ιν κατέρχεται μὴ ὄν κύριον ἑαυτοῦ. Ὅ-
τε ἐπλησίαζον ἀλλήλους, συνεκρούοντο
ὡς δύο σφῆραι, ὡπισθοχώρου μικρὸν, ἐ-
πέθετον τὴν χεῖρα ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ὄμου
τοῦ ἄλλου καὶ προσεγγίζοντες τὰς κεφα-
λάς των συναμίλου.

Ἐνόησα ὅτι διετέλου ὑπὸ τὴν ἐπή-
ρειαν τοῦ οἴνου. Ἐγνώριζα τὰ ἔθμα τῶν
καὶ ἐπεθύμου νὰ πορῶν τὴν συνάντη-
σίν των, ἀλλὰ μοι ἦτο ἀδύνατον. Ἐκέν-
τησα ὅμως ὀλίγον τὸν πτωχὸν ἵππον μου
καὶ ἤλιπσα πρὸς στιγμὴν ὅτι θὰ τοὺς
διέφευγον. Ματαίως ἐλίπς· ὁ νεώτερος ἔ-
δραμε πρὸς ἐμὲ, ἔχων πρὸς τὸ πρόσω τὸν
κορμὸν τοῦ σώματός του ὡς ὕβος, παρα-
παίων δὲ καὶ μὴ δυνάμενος νὰ κρατήσῃ
ἑαυτὸν διήλθεν ἔμπροσθέν μου εἰς τὴν
ἄλλην ἄκραν τῆς ὁδοῦ ὡς πολλαῖς ὁ κα-
ταδιώων ἐκ τοῦ πολλοῦ τάχους παρέρ-
χεται πρὸ τοῦ καταδιωκόμενου.

— Ἐὶ! στάσου, κουμπάρε, μοι λέγει
ὁ ἕτερος πλησιάζων καὶ ἰστάμενος πρὸ
τοῦ ἵππου μου.

Τὸν παρετήρησα καλῶς· ἦτο τῶντι
κουμπάρος· ὁ πατήρ μου εἶχε στεφανώσει
τὸν νιόν του, ὅστις οὐδόλως ἦτο εἰς καλ-
λιτέραν τοῦ πατρὸς του κατάστασιν.

— Ἄμ, τί μαντάτα, κουμπάρε; τί
κάνεις, καλὰ εἶσαι; μοι εἶπε κινῶν τὴν
χεῖρά μου.

— Τί νὰ μαντέψω; καλὰ, κουμπάρε μου.
— Ἄμ' καὶ ποῦθε με καλῶ;
— Ἄπ' τὴ Γλαρέντσα.
— Ἡ ὥρα ἢ καλὴ· νὰ κί ὁ φρίτσος
σου· εἶπε δεικνύων τὸν νέον, καὶ στραφεὶς
— Δῆμο! ὅρε Δῆμο! ὁδὸς τοῦ κουμπάρου
νὰ πη...
— Ὁ φρίτσος μου, ὁ Δῆμος, ἴστατο, ὡς
ἀγαλμα ἐν μέσῳ τοῦ δρόμου ὄρθιος με
κεφαλὴν κεκλιμένην, ὥσει διετέλει εἰς ἀ-
διεξόδους συλλογισμούς. Ἀκούσας τὴν
φωνὴν τοῦ πατρὸς του ἤθεε προσκόπτων
πρὸς ἡμᾶς καὶ χαριετίσας μοι παρουσίασε
σεβασμίαν πλώσκαν.

— Για ἰδὲς! οὔτε μιὰ στάλα κρασί
δὲν ἔχει νὰ βασιλέψῃ· εἶπεν ὁ γέρον
γελῶν διὰ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ υἱοῦ του,
καὶ λαβῶν τὴν πλώσκαν ἔφερον αὐτὴν εἰς
τὰ χεῖλην του.

Τοῦ γέροντος ἡ κεφαλὴ ἔκλινε πρὸς
τὰ ὀπίσω, τὸ σῶμα τοῦ ἐκυρτώθη, τὰ
γόνατά του ἐκάμψθησαν, ὥσει νὰ ἐνέδιδον
ὑπὸ τὸ δυσβάστακτον βῆρος τῆς πλώσκα.
Ἐβενον ἀπλοῦς θεατῆς ἐν μέσῳ τῶν

δύο ἐκείνων ἀνθρώπων, εἰς τὸ ἔσχατον
σημεῖον τῆς κραυγῆς διατελούντων. Οἱ
βλαχοποιμένους δὲν εἶνε συστηματικοὶ μέ-
θουσι, ὡς πολλοὶ χωρικοὶ, οἵτινες τὴν ἡ-
μέραν ἐργάζονται καὶ τὸ ἔσπερας ἐξοδεύ-
ουσιν ὀλόκληρον τὸ ἡμερομίσθιον των εἰς
τὸ κρασί. Ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας, ἐπὶ
μῆνα πολλαῖς, μένουσιν εἰς τὴν ἐξοχὴν
των, τρώγοντες τὴν μομπούτα των καὶ
πίνοντες τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς. Εἰς τὰς
καλύβας των οὐδέποτε εἰσάγουσιν οἶνον
παρὰ διὰ κανένα ἀσθενῆ. Ὅταν ὅμως ἐρ-
χεται εἰς τὰ χωρία, περιέρχονται μετὰ
τῶν ἐντοπίων φίλων των ὅλα τὰ οἶνοπω-
λεῖα, εἶνε δὲ σπάνιον νὰ φθάσωσιν τὴν νό-
κτα εἰς τὰς καλύβας των ὑγιεῖς. Ὅταν
μάλιστα ἔχωσιν ἵππους μαζῆ των, τρέπον-
ται εἰς ἱπποδρομίας, ποροδοῦσιν αἱ οὐχὶ
σπανίως πίπτοντες ἀπὸ τῶν ἵππων των
μένουσιν ὑπνώττοντες μακαρίως ἐν τῇ
ὁδῷ μέχρι τῆς πρωίας.

Ὁ γέρον τέλος ἀπέσπασεν ἐκ τῶν χει-
λέων του τὴν πλώσκαν, ἐκαθάρισε τὸ στό-
μαν αὐτῆς διὰ τῆς εὐρείας χειρὶδος τοῦ
ὑποκαμίσου του καὶ τὴν ἔτεινε πρὸς ἐμὲ:
— Νά, πῆ, κουμπάρε.

— Ὅχι, δὲν πίνω· εἶπον ἐγώ, κινῶν
ἀρνητικῶς τὴν κεφαλὴν.

— Μὰ δὲν μπορεῖς... μᾶς προσβάλλεις.
Ἀπεφάσισα νὰ ὑποστῶ τῆς δοκιμασίας·
ἐάν ἠρνούμην, θὰ τὸ ἐθεώρουσαν προσβολὴν·
ὑψωσα τὴν πλώσκαν καὶ ἠθέλησα νὰ πῶ.

— Ἄ! ὄχι· εἶπεν ὁ γέρον κρατῶν τὴν
χεῖρά μου· θὰ 'ς τὸ τραγουδήσωμε πρῶτα.
Ἡ ἀνυπομονησία μου ἐκορυφώθη· δὲν
ἤρχουν τόσα ἄλλα, ἔπρεπε νὰ ἀκούσω καὶ
τὸ παροίνιον ἄσμα των. Μὴ δυνάμενος νὰ
πράξω ἄλλως, ἐδέχθην πατήρ δὲ καὶ υἱὸς
συμπλέξαντες τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὤμων
καὶ πλησιάζαντες τὰς κεφαλὰς των ἐπὶ
τῆς τοῦ ἵππου ἤρχισαν κατὰ τὸν ἔντονον
καὶ διακεκομμένον ἦχον τῶν βλάχων νὰ
τραγουδῶσι:

— Κρέμεται ἡ καπὸτα
'ς τὴν ἀλιγαριά·
Νέτρι καὶ μαράζι
πῶγω 'ς τὴν καρδιά.
Μπαῖνω μὲς 'ς τ' ἀμπέλι,
σά νοικοκυρά·
Νά κί ὁ νοικοκύρης
πῶρχεται κοντά.
Ἐλα, νοικοκύρι,
νὰ τρυγήσωμ
κὼκκινα σταφύλια,
νὰ πατήσωμε.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἄσματος των ἔ-
πιον ὀλίγον εἰς ὑγιεῖαν των καὶ τότε με-
ἀφσαν νὰ ἀναχωρήσω.

— Κουμπάρε! ἔ, κουμπάρε! νὰ εἰπῆς
τὰ χαριετίσματα 'ς τὸν κουμπάρου!

— Καλὰ ἀπαντῶ ἐγώ.
Καὶ μαστιζῶ ἐπανειλημμένως τὸν ἵπ-
πον μου, ἐνῶ ὁ φρίτσος κενώνει πρὸς τι-
μὴν μου πλάγυστομον κουμπούρα.

Μόλις 1/2 ὥραν ἀπέχει τὸ Νεζωρί
ἀπὸ τὸ Βαρθολομῆ. Τὸ χωρίον ἀριθμεῖ
200 σχεδὸν οἰκογενεῖας· ἔχει μακρὰν λι-
θόστρωτον ἀγορὰν, ὁδοὺς σχολιάς, ἀλλὰ
καθαρὰς ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἄλλα χω-
ρία τοῦ κάμπου· καὶ οἰκοδομὰς ἔχει πολὺ
καλὰς· οἱ κάτοικοι εὐποροῦσι, διότι τὸ

χωρίον παράγει 2—3 ἑκατομ. σταφίδα
κατ' ἔτος· ἐπιδίδονται καὶ εἰς τὴν γεωρ-
γίαν καὶ εἰς τὴν περιουσαγωγὴν τῶν ἐ-
λαιῶν. Ἐν δὲ ἀτμοῦ ἐλαιοτριβεῖον ἐντὸς
τοῦ χωρίου ὑπάρχον, ἀποφέρει, ὡς με ἐ-
πληροφόρησαν, ἀρχετὰ κατ' ἔτος κέρδη.
Ἀφ' ὅτου ἐφθασα ἐδῶ, ἡ μελαγχολία
μὲ ἀφῆκε· μοι ἀρέσκει πολὺ ἡ ζωὴ τῶν
χωρικῶν· τοῦλάχιστον δὲν εἶμαι εἰς Κυλ-
λήνην. Ἡ Κυλλήνη εἶνε χωρίον, ἀλλ' ἀνευ
χωρικῶν· δὲν βλέπει τις οὔτε τὸ ἀσπρον
σῶπαρι, οὔτε τὸ γαλάζιο σεγούρι, τὰ ὁ-
ποῖα δεκνύουν τὸν ἄνθρωπον τοῦ ἀγροῦ.
...Οἱ χωρικοὶ κατ' ὀμίλους χθῆς ἐν τῇ
ἀγορᾷ ὀμίλου, ἠστῆντο, ἠγόραζον
τὴν πάζαν των· τὸ μέλι, τὸ ἄλευρον
καὶ πῦχοντο πρὸς ἀλλήλους ἐκ προκα-
ταβολῆς τὸ εἰς ἔτη πολλὰ.

Τὴν ἐσπέραν ἐπεσκέφθην τὸ μόνον εἰς
τὸ χωρίον καφενεῖον. Εἶνε στενόν, τὸ ἔ-
δαφος τοῦ ἀνώμαλον καὶ ὕγρον, οἱ τοῖχοι
τοῦ γυμνοὶ καὶ ὑπομέλανες ἐκ τοῦ κα-
πνοῦ, ἔφερον ἀνητητήνας εἰκόνας βί-
σων στρατηγῶν καὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς
οἰκογενείας. Μὴ νομίση τις ὅτι τοῦτο
προέρχεται ἐκ φιλορωσισμοῦ τῶν χωρι-
κῶν· ὁ καρτελῆς εὐρεν αὐτὰς καὶ τὰς ἡ-
γόρασαν ἀπλῶς διὰ νὰ στολίσῃ τὸ κατὰ-
στημά του, ὡς θὰ ἠγόραζε τὴν εἰκόνα
τοῦ Κουταλιανοῦ.

Εἰς τὸ καφενεῖον δὲν συνήντησα τὴν
νεκρικὴν ἐκείνην σιγὴν, τὴν ὅποιαν ἀνε-
μενα καὶ τὴν ὅποιαν θὰ συνήντα τις—
καὶ μάλιστα τοιαύτην ἐσπέραν—εἰς ὅλα
τὰ καφενεῖα τῆς πρωτεούσης· δὲν πα-
ρετήρησα ἐπὶ τῶν χωρικῶν τὴν στυγνὴν
ἐκείνην κατῆφειαν τῶν παικτῶν. Τοῦναν-
τίον ἦσαν ὄλοι ζωηροί, εὐθμοί, λαλοί.

— Ἐλα, Παναγιώτη! τί διάβολο,
οὐλο τὸ βίός σου ἐβάλληκες νὰ τὸ παί-
ξῃς ἀπόψε.

— Μῶρ' τὸ πῆρ' ἀπόφασι· δέκα λιρί-
τσες καζάντσα, καὶ τῆς δέκα θὰ τῆς
παίξω.

— Κάτ' Ἀντώνη!...

Ἐλεγον πρὸς ἀλλήλους οἱ χωρικοί,
σκωπτόμενοι, ἀπαθούμενοι, ἐνῶ αἰφνης
ἠκούετο ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ χαρ-
ταιγίου πάταγος βάρους καὶ ἀνεπίθου
ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τῶν παικτῶν τεμά-
χια παιγνιοχάρτων, ὡς λίθος ἐξ ὑπνοῦ
ἐκρηγνυμένης. Ἐάν δὲ τις ἔχανε, διὰ νὰ
γυρίσῃ ἢ τύχῃ ἀφινε πρὸς στιγμὴν τὴν
θέσιν, ἐλάμβανε δύο τρεῖς φίλους του καὶ

Σ τὰ ἔμπα του ἔ τὰ ἔβρα του ἑσακίστη τὸ
 [φτερό του
 Τσακίστη τὸ φτερούγι του, τὸ χρυσοφτερούγι
 [του.
 Ἐβόλαν καὶ διαλάλησαν ἔ τὴ γῆ, τὴν οἰκουμένη
 —Ποιὸς ἔχ' ἄσπρη ἀδουλο καὶ μάλαμα καθάριο
 Καὶ χρυσὸ ἀπ' τὴ Βενετιά νὰ χύσῃ τὸ φτερό
 [του
 Νὰ χύσῃ τὸ φτερούγι του, τὸ χρυσοφτερούγι του.
 Βασιλοπούλα τ' ἀκούσαν ἀπ' ὄρη παραθύρι.
 —Ἐγὼ χ' ἄσπρη ἀδουλο καὶ μάλαμα καθάριο
 Καὶ χρυσὸ ἀπ' τὴ Βενετιά νὰ χύσῃ τὸ φτερό
 [του
 Νὰ χύσῃ τὸ φτερούγι του, τὸ χρυσοφτερούγι του.
 Κι' ἂν εἶν' ἡ κόττα μας παχειά κ' ἡ χιγὰ μας
 [μεγάλη.
 Κι' ἂν ἔχῃ τὸ φλασκὶ κρασί νὰ πλοῦν τὰ παλ-
 [ληκάρια
 Νὰ πλοῦν νὰ ξεβραχνιάσουνε νὰ εἰποῦν τὸν Ἄν-
 [Βασιλῆ.
 —Ἄγιος Βασιλῆς ἔρχεται, Γενάρης ξημερώνει.
 Βασιλῆ ποῦθεν ἔρχεται καὶ ποῦθεν πηγαίνει;
 —Ἀπὸ τὴ μάνα μ' ἔρχομαι καὶ ἔ τὸ σχολεῖτό
 [μου πάγω.
 —Βασιλ', ἂν ἔξερνε γράμματα, πές μας τ' ἄλ-
 [φραβητάρι
 Καὶ ἔ τὸ ραβδί τ' ἀκούμησῃς νὰ εἰπῇ τ' ἄλφα-
 [βητάρι.
 Σερὸ-χλωρὸ ἦταν τὸ ραβδί χλωρὸς βλαστοῦς
 [πετάει
 Κι' ἀπάνου ἔ τὸ ξεβλάστωμα περδίκια καρ-
 [καριώνται
 Δέν εἶν' περδίκια μοναχὰ παρὰ ν' καὶ περιερίτια.
 Κι' ἂν δὲν πιστεύεις, ἀρχόντες, μὲ γειά σας, μὲ
 [χαρά σας
 Ἀνοίχτε τὸ κιζούρι μου τὸ χρυσοκίθουρο μου
 Νὰ ἰδῆτε μάτια σφαλιστὰ καὶ χεῖρὰ ζαυρωμένα
 Νὰ ἰδῆτε γέιλη κόκκινα πῶς τὰ μαραίν' ὀδῆς;
 Κι' ἰδῶ ποῦ τραγουδήσαμε πέτρα νὰ μὴ ραίση
 Κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χρόνια πολλὰ νὰ
 [ζήσει.

Ἐξελπάζην δὲ ὅταν οἱ χωρικοὶ παύ-
 σαντες τὸ ἔσση ἀπῆλθον χωρὶς νὰ ζητή-
 σωσιν ἀμοιβὴν παρὰ τῶν θαμνῶν τῶν
 καφενηῶν, ὡς συμβαίνει εἰς ἕλας τὰς πό-
 λεις, ἀλλ' ἠρέσθησαν εἰς χαλκινὰ τινα
 κέρματα τοῦ καρετζῆ.
 Ἐν τοῖς χωρίοις μας ἡ φιλοξενία εἶνε
 εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἔτι. Λέγω ἔτι, διότι
 νομίζω, ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ἐκλειψῇ. Βε-
 βαιῶς ὅχι ὅτι θὰ μεταβληθῶσιν οἱ ἀν-
 θρωποι, ἀλλὰ διότι αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ
 πολιτισμοῦ δὲν εἶνε ἀνάλογοι πρὸς τοὺς
 πόρους αὐτῶν. Ὁ χωρικός μεθ' ἑλθὼν τὴν
 εὐχαρίστησιν, τὴν ὅποιαν αἰσθάνεται ὄ-
 ταν φιλοξενῆ τινα, ἤρως νὰ ἀπευχηται
 τοῦτο καθ' ἑαυτὸν, διότι νομίζει ὅτι δὲν
 θὰ δυνηθῇ νὰ περιποιηθῇ ὡς πρέπει, ὡς
 αὐτὸς θέλει, τὸν ξένον του...
 Φιλοξενουμαι παρὰ τῷ κ.... Ἡ ἀξιό-
 λογος οἰκοδέσποινα, πιστὴ εἰς τὰς πα-
 λαιὰς δοξασίας τοῦ λαοῦ, ζήσκειν εἰς τὸ
 δωμάτιόν μου ἀγγεῖον ὕδατος, καλῶς κε-
 καλυμμένον καὶ ὀλίγους ἀνημμένους ἀν-
 θρακας ἕνα ἕνα θελήσῃ νὰ πῶ τὴν νύκτα
 βίβω τὸν ἀνθρακὰ ἐντός, διότι ἔχομεν
 τὰ δευκαήμερα καὶ οἱ Καλὸὶ κἀντίταροι
 ἀρέσκονται νὰ χύνωσι καὶ ἄλλο τι φευ-
 στὸν ἐντός τοῦ ὕδατος.
 Σήμερον ἐπεσκέφθη τὴν ἐκκλησίαν
 τοῦ χωρίου. Εἶχε δύο ἐκκλησίας τὸ χω-
 ρίον, ἀλλὰ τὴν μίαν τὴν ἐκρήμνισαν καὶ
 τὴν κτίζου ἐκ νέου. Ἐν τοῖς χωρίοις τὰς
 ἐκκλησίας διακρίνει τις ἐκ τοῦ ξυλίνου
 περιφράγματος τῶν καὶ τοῦ μικροῦ κω-
 δωνοστασίου τῶν τὸ κτίριον ὀλίγον δια-
 φέρι κενου οἴκου. Οἱ χωρικοὶ εἰσέρχοντο

ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, ὅλοι καθαρῶς καὶ
 εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένοι. Οἱ πλεῖστοι εἰσιν
 ἀγράμματοι γεωργοί. Πόσον ὀμῶς ἐννοῦσι
 τὴν ἀξίαν τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὅποιον εὐ-
 ρίσκονται! πόσον εὐλαβῶς κάμνουν τὸ
 σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ διὰ ὅποιας κατα-
 νύξως ἀκούουν τοὺς λόγους τοῦ ἱερέως
 καὶ τοῦ ψάλτου, δὲν τοὺς ἐννοοῦσι, τοὺς
 ἀντιλαμβάνονται ὁμῶς διὰ τῆς καρδίας.
 Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μοὶ ἔδειξαν καὶ τὸν
 υἱὸν τοῦ Χρήστου Βέρρα, ὅστις κατὰ τὴν
 ἐπανάστασιν ἐρονεύθη μετ' ἄλλων 250
 χωρικῶν ἐξ τοῦ χωρίου. Εἶνε γέρον καὶ
 πτωχός. Εἶδον καὶ 3 ἄλλους ἐπιζῶντας
 ἀγωνιστὰς ἀκμαίους ἔτι καὶ ζωηρούς.
 Ὁ καιρὸς εἶνε κάπως βελτιωμένος ὁ
 ἥλιος φαίνεται ἐνίοτε ὀπισθεν τῶν μελα-
 νῶν νεφῶν, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ προσδο-
 κῶμεν καλωσύνην εἶνε τὰ ξαυασάματα
 τοῦ καιροῦ, ὡς λέγουσιν οἱ θαλασσινοί. Πολ-
 λοι χωρικοὶ μοὶ ζητοῦν, μὲ παρακαλοῦν
 ἐπιμόνως νὰ μείνω καὶ σήμερον. Ἄλλ'
 ἐγὼ τὸ ἀπεφάσισα. Μετὰ τὸ γεῦμα ἀνα-
 χωρῶ.
 (Ἔπειτα τὸ Γ' μέρος)

ΑΝΔΡΕΑΣ Δ. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ—ΜΥΘΟΙ—ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

ΣΥΛΛΕΓΕΝΤΕΣ

ΥΠΟ

ΦΩΤΙΟΥ ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ (ΦΩΤΑΚΟΥ)

(πρώτου ὑπασισταῦ τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη)

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΗΛΗ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ

Α'

Εἰς τὴν Πελοπόννησον ἦσαν Τούρκοι
 οἱ λεγόμενοι Μουρτάται. Αὐτοὶ ὀδιοκοῦ-
 σαν καὶ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ὀλυμπίας,
 καὶ τὰ χωρία Τσαχα καὶ λοιπά. Ἦσαν
 ἀνακατωμένοι μὲ τοὺς χριστιανούς, καὶ
 οὐδεμία διαφορὰ μεταξὺ τῶν ὑπῆρχε.
 Μάλιστα ἐσυμπεθέρευαν μεταξὺ τῶν, καὶ
 τὰ παιδιά τῶν τὰ ὀνόμαζον οὕτως: ἡ
 Μαρία τοῦ Ἄλλ', ἡ Γιαννοῦλα τοῦ Χα-
 σάνη, ὁ Γιοκούπης τοῦ Δημήτρη, ὁ Μου-
 σταφᾶς τοῦ Θανάση. Αὐτοὶ ὅταν εἶχον
 κρέας χοιρινόν, τὸ ἔβαζαν εἰς τὸν φούρ-
 νον μὲ τὸ τράγινον κρέας, ἀλλ' ἐχώριζον
 ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ταψιοῦ τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ
 ἄλλο μὲ ζυμαρί καὶ οὕτως ἐψήνετο καὶ
 ὁ ἄνδρας τὸ τράγινον.

Β'

Μία γυναῖκα Τούρκα Φαναρίτισσα, ἐ-
 παιδὴ τὸ παιδί τῆς, τὸ ὅποιον ἦτο μι-
 κρὸν ἐσκόταγε νὰ πῆσῃ. Χριστός, Μετ-
 μέτη μου, ἐφώναζε, διότι μ' ἔκαψεν ὁ
 Χάρος.

Γ'

Τινὲς ἐξ αὐτῶν τῶν Τούρκων ἔκαμναν
 τὸν διαβάσματον, τὰχα ὅτι γνωρίζουν
 πολλὰ πράγματα, καὶ εἰς τὰς συναθροί-
 σεις τῶν ἑλλερῶν πῶς ἀστράφει καὶ βρον-
 τᾷ ὁ Θυρανὸς καὶ πῶς γίνεται ἡ λάμ-
 ψις. Ἐβεβαίωσαν δὲ τοὺς Χριστιανούς οἱ

Τούρκοι οὗτοι, ὅτι ὁ προφήτης τῶν Μωά-
 μεθ ἔχει ἕνα μουλᾶρι καθάλα, καὶ κυνη-
 γᾷ τὸν Χριστὸν πεζὸν ὄντα, ἐπάνω εἰς
 τὰ καλλιρμία τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πετᾶνε
 φωταῖς τὰ πέταλα τοῦ μουλαριοῦ τοῦ
 Μωάμεθ, καὶ διὰ τοῦτο γίνονται ἡ ἀ-
 στραπαῖς καὶ ἡ βρονταῖς. Ἐνας Χριστια-
 νὸς ἀκούσας ταῦτα, εἶπε πρὸς τὸν Τούρ-
 κον. Ὁ Μωάμεθ καθάλαρης δὲν εἰμπορεῖ
 νὰ φθάσῃ τὸν πεζόν; Τὴν κακὴν του ἡ-
 μέρα τέτοιο καθάλαρη!

Δ'

Ὁ αὐτὸς Τούρκος διηγεῖτο περὶ τοῦ
 σεισμοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς ἐστερέωσε τὸν κό-
 σμον ἐπάνω εἰς τὰ κέρατα ἐνὸς βοιδίου
 καὶ ὅταν ἡ γῆ σεισάται, ὁ σεισμὸς αὐτῆς
 γίνεται, διότι ἡ μύγισαις κἀθηνται εἰς
 τὰ αὐτὰ τοῦ βοιδίου καὶ τὸ ἐρεθίζουσι,
 τὸ βόιδι τότε τινάσσεται διὰ νὰ φύγουν
 ἡ μύγισαις, καὶ ἀπὸ τὸ τινάγμα τῶν αὐ-
 τῶν τοῦ γίνεται ὁ σεισμὸς.

Ε'

Ἐνας ἐξ αὐτῶν τῶν Τούρκων ἦτο πολὺ
 φανατικὸς καὶ ὕβριστῆς τῆς πίστεως τῶν
 χριστιανῶν. Ἐκατηγόρει ὅλας τὰς εορτὰς
 καὶ τὰ ἱερά τῆς θρησκείας τῶν, καὶ χω-
 ρὶς νὰ ἔχῃ καμμίαν δουλειάν, ἐσυνείβιζε
 νὰ ἐργάζηται ἐπίτηδες κατὰ τὰς εορτὰς.
 Μίαν δὲ εορτὴν καλοκαίρινον ὑπῆρχεν εἰς
 τὸ χωράφι του διὰ νὰ καθαρῆσιν τὸ βαμ-
 βάκι του ἀπὸ τὰ ἄγρια χόρτα. Ἦτον
 ἐνδύμενος ἄσπρα φορέματα, καὶ μέσα εἰς
 τὸ πράσινον χρώμα τῶν φυτῶν ἐφαίνετο
 μακρόθεν ὡς ἄν πέτρα ἄσπρη. Ἐνα δὲ ὄρ-
 νεον χελωνόμορος λεγόμενον, διότι τρώ-
 γει τῆς χελώναις τοῦ βουνοῦ, διὰ νὰ εὐ-
 κολύνη τὸν τρόπον νὰ ἐκβάλλῃ τὸ κρέας
 τῆς χελώνης ἀπὸ τὰ λέπια τῆς, ὑψου-
 ται εἰς τὸν οὐρανόν, ἔχων αὐτὴν εἰς τὰ
 νύχια του ἔπειτα δὲ βλέπων κατὰ εἰς
 τὴν γῆν πέτρων μεγάλων, στέκεται ἀν-
 τικρὺ καὶ ῥίπτει τὴν χελώνην, ἡ ὅποια
 πίπτει μὲ μεγάλην ὄρμην ἐπάνω εἰς τὴν
 πέτρων καὶ συντριβεται. Κατὰ τὴν ἡμέ-
 ραν ἐκείνην τῆς εορτῆς ἔτυχε νὰ περναῖ
 ἄνωθεν ἕνα ὄρνεον τοιοῦτον, κρατοῦν χε-
 λῶνα, καὶ γυροῦν πέτρων διὰ νὰ τὴν ῥί-
 ψῃ. Ἰδὼν δὲ τὸν Τούρκον σκυμμένον καὶ
 νομίσαν αὐτὸν πέτρων, ἄρσισε τὴν χελώ-
 νην, ἡ ὅποια τὸν εὗρεν εἰς τῆς πλάταις,
 καὶ τοῦ ἐτσάκισε τὴν ράχιν, καὶ ἔγεινε
 καμπούρης, καὶ ἔκτοτε ὁ Τούρκος ἐπερ-
 πάτει σκυφτὰ.

Τοῦτο τὸ συμβάν οἱ ἄλλοι Τούρκοι τὸ
 ἐθεώρησαν ὡς θαῦμα θεῖον, διότι ὁ πα-
 θὼν Τούρκος κατεφρόνει τὰς εορτὰς τῶν
 χριστιανῶν, καὶ μάλιστα τὴν Κυριακὴν,
 καὶ ἀπὸ ἐκείνου τοῦ χρόνου καὶ εἰς τὸ
 ἔξῃς οἱ Τούρκοι τοῦ τόπου ἐκείνου δὲν
 ἐδοῦλεσαν τὰς Κυριακάς, ὡστε ἐνῶ εἶχον
 τὴν Παρασκευὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως,
 προσετέθη ἀκόμη καὶ ἡ Κυριακὴ, καὶ
 τοιοῦτοτρόπως ἔμενον ἀργοὶ δύο ἡμέρας
 τῆς ἑβδομάδος.

(Ἔπειτα συνέχεται).

Η ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΛΑΜΠΩΝ
ΕΚΣΤΡΑ ΤΕΙΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ

(περὶ τὸ μεσονύκτιον τοῦ Πάσχα τοῦ 1822)

Τὸ Ἡράκλειον, τὸ μέγιστον τῶν τῆς
 Κρήτης φρουρίων κατὰ τε τὴν ἔκτασιν
 καὶ τὸν πληθυσμόν, κεῖται ἐν τῷ μέσῳ
 τῆς Νήσου, ἀνατολικῶς τῶν δύο φρου-
 ρίων Ρεθύμνης καὶ Χανίων, ἀπάντων
 πρὸς τὴν βορείαν ὄντων πλευρῶν αὐτῆς.

Τὸ Ἡράκλειον ἀπέχει τῆς Ἰδης τρεῖς
 καὶ ἡμίσειαν ὥρας Ν. Δ. τούτου ὕψου
 μένης ὑπάγονται δὲ εἰς αὐτὸ ἕνδεκα ἐ-
 παρχίαι, νῦν μὲν ἄσπασαι ἐμπορικῶς, πᾶ-
 λαὶ δὲ καὶ διοικητικῶς Ἡρακλειωτικαὶ ἢ
 Ἀνατολικάι καλούμεναι, εἰσι δ' αὐταὶ
 κατὰ μέγα μέρος πεδιναί· ὁ δὲ κατὰ τὴν
 ἑναρξιν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἐν
 αὐταῖς ὀθωμανικὸς πληθυσμὸς, ὁ δυνα-
 μενος τότε νὰ ὀπλοφορῇ, ὑπερέβαινε καὶ
 τὸ διπλάσιον ἔτι τοῦ χριστιανικοῦ πλη-
 θυσμοῦ· διότι, ἐνῶ οὗτος ἀνήρχετο εἰς
 ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν, ἐκείνος ὑπερέβαινε
 τὰς δεκαπέντε· ἐὰν δὲ προσθέσωμεν καὶ
 τοὺς ἐντός τοῦ φρουρίου, ὡς καὶ τοὺς
 ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τῆς Ρεθύμνης εἰς
 αὐτὸ καταφυγόντας Τούρκους, εὐρίσκο-
 μεν ὅτι ὁ ὅλος ὀθωμανικὸς πληθυσμὸς
 τοῦ Ἡρακλείου ὑπερέβαινε τὰς εικοσι-
 πέντε χιλιάδας μαχητῶν κατὰ τὴν ἑναρ-
 ξιν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

Εἰς δὲ τὴν Ρεθύμναν, τὴν σχετικῶς
 πρὸς τὰ Χανιά ἐγγυτέρω καὶ πρὸς δυ-
 σμας αὐτοῦ κειμένην, ὑπάγονται τέσσα-
 ρες μόνον ἐπαρχίαι, νῦν μὲν ἐμπορικῶς,
 πάλαι δὲ καὶ διοικητικῶς συνδεδεμέναι,
 εἰσι δ' ἄσπασαι ὄρειναι, ὁ δὲ ἐν αὐταῖς χρι-
 στιανικὸς πληθυσμὸς καὶ κατὰ τὸ 1821
 καὶ νῦν εἶνε ἀνώτερος τοῦ ὀθωμανικοῦ.

Ἐμφωθεῖσθαι δὲ τῆς σημαίας τὴν δεκά-
 την ἑβδόμην Μαΐου τοῦ 1821 ἐν Ἀσκύφῳ
 τῶν Σφακιῶν, ἡ ἐπαναστάσις ἐξηπλώθη
 ἀμέσως εἰς ἀσπασίας τὰς τῆς Ρεθύμνης ἐ-
 παρχίας, καὶ ἐξηκολούθει ἐν ἀκμῇ, ὡς
 ταυτοχρόνως συνέβη καὶ εἰς τὰς ἐν τῷ
 τμήματι Χανίων διοικητικῆς ἐπαρχίας. Ἀλλὰ
 διὰ τὴν τῶν Τούρκων ἐν Ἡρακλείῳ ἀριθ-
 μητικὴν ὑπεροχὴν, καὶ διὰ τὸν παντελῆ
 τῶν χριστιανῶν κατοικῶν ἀφοπλισμόν,
 καὶ τέλος διὰ τὸ πεδινὸν τῶν ἀνατολι-
 κῶν ἐπαρχιῶν, ἐβράδυνεν ἡ ἐπαναστάσις
 νὰ ἐξαπλωθῇ καὶ ἐν αὐταῖς· ὡς ἐκ τού-
 του δὲ τὸ κράτος κί ἡ ἰσχὺς τῶν Ἡρα-
 κλειωτῶν Τούρκων ἐπεξετείνετο ἐν αὐ-
 ταῖς φεβερᾷ, καὶ εἰς ἔντρομον καὶ αὐ-
 στερᾶν ὑποταγὴν ἐκράτουν τοὺς χριστια-
 νούς κατοίκους αὐτῶν. Ἐν τούτοις καὶ
 περὶ ὑπὸ τὸν θρασύν τούτον πέλκευον τῶν
 Τούρκων διατελουσῶν τῶν ἀνατολικῶν
 τούτων τοῦ Ἡρακλείου ἐπαρχιῶν, ἀνε-
 κήθησαν οὐχ ἦττον ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς
 τυραννίας ταύτης τῶν Τούρκων Ἕλλη-
 νες, ἄνδρες ἀρίστοιμοι, πάνσῃ κίνδυνον
 περριπονούντες, καὶ οἱ ὅποιοι αἰρόντες
 τὰ ὄπλα, πολλὰ καὶ μεγάλα πολεμικὰ
 καταρθώματα διεπράξαντο, ἀλλὰ καὶ οἱ
 πολιτικοὶ ἐξ αὐτῶν τὰ μάλιστα διέπρε-
 πον ἐκάστοτε, ὡς φέρ' εἶπεν ὁ Σεπατέρης,

ὁ Λόγιος, ὁ Κοιρμούλης, ὁ Κούτρικας, ὁ
 Ἀστρινός, ὁ Κόρακας, ὁ Καζάνης, ὁ Μα-
 λικούτης, ὁ Οἰκονόμος, ὁ Λιμπρίτης, ὁ
 Σισίνης, ὁ Ρουμάνος, ὅτινες ἀληθῶς
 οὐδενὸς τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τοῦ 21 ὕ-
 στέρησαν. Διητῶντο δ' οὗτοι ὅτε μὲν ἐπὶ
 τῶν κορυφῶν τῆς Ἰδης καὶ τῆς Δίκτης,
 ὅτε δὲ ἐν ταῖς ἐπαναστατημέναις ἐπαρ-
 χίαις, καὶ δὴ εἰς τὰς γειτνιαζούσας, ἤ-
 τοι τὴν Λάμπην, τὸ Ἀμάριον καὶ Μη-
 λοπόταμον.

Τοιοῦτους λοιπὸν ἀνδρας καὶ δὴ εἰ-
 δήμονας τῶν ὑποτεταγμένων ἐπαρχιῶν
 ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν οἱ ὀπλαρχηγοὶ καὶ
 λοιποὶ ἐπαναστάται τῶν γειτνιαζου-
 σῶν ἐπαρχιῶν, τοῦ τμήματος Ρεθύ-
 μνης ἐν συνεννοήσει πάντοτε πρὸς τοὺς
 τῶν Σφακιῶν ὀπλίτας, συνεστράτευσον
 ἀδιαλείπτως ὁμοῦ κατὰ τῶν ἐν ταῖς
 ἀνατολικαῖς ἐπαρχίαις δεσποζόντων ὀθω-
 μανῶν, ὅτινες ἐπὶ δυνατῶν πύργων
 καὶ ἄλλων ὀχυρωμάτων συγκεντρωμένοι
 ἐνέπνεον τρόπον τοῖς περὶ αὐτῶν ταπει-
 νῶς ὑποτεταγμένους ζευγίταις καὶ ἴσταν-
 το πάντοτε φοβεροὶ καὶ ἀήττητοὶ πρὸ
 τῶν ὀμμάτων αὐτῶν.

Οἱ ἀνωτέρω ὁμῶς ἐπαναστάται, τὸ
 θράσος καὶ τὴν ἰσχὺν τῶν Τούρκων τού-
 των ὑπεροπῶντες, ἀδιαλείπτως ἐφόρμων
 κατ' αὐτῶν, καὶ ὅτε μὲν τούτους, ὅτε δὲ
 ἐκείνους νικῶντες καὶ συντριβόντες ἐντός
 καὶ ἐκτός τῶν ὀχυρωμάτων τῶν ἀνέκτων
 βαθμηδὸν μίαν μετὰ τὴν ἑλλην τὰς ὑ-
 ποτεταγμένας τοῖς ὀθωμανοῖς ἐπαρχίας
 τοῦ Ἡρακλείου. Οὕτω δὲ ἐξωθουόντες
 πανταχόθεν τούτους ἐφθασαν εἰς τὸ τε-
 λευταῖον πρὸς ἀνατολὰς ἄκρον τῆς Νή-
 σου εἰς τὴν Σιτειάν, ἔνθα πολλοὶ ἐκατον-
 τάδες Τούρκων μόνοντες, ἐξ ὧν οἱ μὲν
 τὰ ὄπλα παραδόντες αὐτοῖς ἀπῆλθον εὐ-
 λαβῶς, οἱ δὲ ἀνθιστάμενοι ἐκάθησαν ἐκεῖ
 ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν. Τρόπῳ δὲ τοιού-
 τῳ ἐξαπλωθεῖσθαι τῆς ἐπαναστάσεως ἐφ'
 ὅλης τῆς Νήσου, οἱ Ἕλληνες ἐγένοντο
 κύριοι τοῦ ἐδάφους αὐτῶν καὶ κάτοχοι
 κατὰ τὸ δεκαετὸς τῆς τοῦ 1821 ἐπανα-
 στάσεως ἐν Κρήτῃ χρονικὸν διάστημα, ἐξ
 ἐκ τῶν ἐννέα τῆς Κρήτης φρουρίων ἦτοι
 τῆς Γραμπούσης, τοῦ Καστελιῦ, τοῦ
 Ἀρμυροῦ, τοῦ Σαγκοκαλάου, τῆς Ἰε-
 ραπέτρου καὶ τῆς Σπιναλόγκου.

Πρὸ τούτου ὁμῶς, ἦτοι ἄμα τῆς τοῦ
 πολέμου σημαίας ἀνοψωθεῖσθαι ἐν Ἀσκύ-
 φῳ τῶν Σφακιῶν, οἱ ὀθωμανοὶ τοῦ Ἡ-
 ρακλείου βλέποντες ὅτι ἡ ἐξεγερθεῖσα
 φεβερὰ θεέλλα δεινῶς περιστρέφεται ἐν
 ταῖς μέσαις καὶ δυτικαῖς ἐπαρχίαις, ἵνα
 ἀναχαίτησιν τοὺς ἐνθεν καὶ ἐνθεν τῆς
 Ἰδης ἐκ δυσμῶν πρὸς Ἀνατολὰς ἐφορ-
 μῶντας ἐπαναστάτας, καὶ περιορίσωσιν
 αὐτούς ἐντός τῶν ἰδίων ἐπαρχιῶν καὶ
 εἶτα ἐπιτεθέντες καταστρέψωσιν αὐτοὺς
 ἐνταῦθα, ἔσπευσαν ἀμέσως νὰ ταξώσιν
 εἰς τὰ πρόθυρα τῶν ἐπαναστατημένων ἐ-
 παρχιῶν δυνατὴν φρουρὰν ἐν δυτικῆς θέσεσι,
 ἦτοι μίαν μὲν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαλεβου-
 ζίου, ὅπως ἀποφάττη τοὺς ἐκ Μυλοπο-
 τᾶ ὄπλα, πολλὰ καὶ μεγάλα πολεμικὰ
 καταρθώματα διεπράξαντο, ἀλλὰ καὶ οἱ
 πολιτικοὶ ἐξ αὐτῶν τὰ μάλιστα διέπρε-
 πον ἐκάστοτε, ὡς φέρ' εἶπεν ὁ Σεπατέρης,

Ντιμπάκιον, ὅπως ἀναχαίτησιν τοὺς ἐξ
 Ἀμαρίου καὶ Λάμπης ἐπιδραμόντας ἐ-
 πικναστάτας.

Τούτου δὲ γενομένου, οἱ ὀθωμανοὶ τοῦ
 Ἡρακλείου θεωροῦντες τὸ κράτος καὶ τὸν
 ὄγκον αὐτῶν ἀδιάσιστον ἐν ταῖς ἀνατολι-
 καῖς ἐπαρχίαις, πρὸς μὲν τοὺς ἐπαναστά-
 τας ἐθρασύνοντο καὶ μετ' ἀπειλῆς τοὺς
 προεκάλου, πρὸς δὲ τοὺς ἐν Ρεθύμνῃ
 καὶ Χανίοις ὀμοφύλους ἐνηθύνοντο καὶ
 ἐκόμπαζον, καὶ τρόπον τινὰ ἐνέπεισον
 καὶ ἐχλεύαζον αὐτούς, ὡς δὴθεν ἀνικά-
 νους εἰς τὸ νὰ καταβάλλωσι τοὺς περὶ
 αὐτοὺς ἐπαναστάτας· ὅτε οἱ μὲν ἐπανα-
 στάται ἀπήντων αὐτοῖς «ὀπίσω τὰ ἴα-
 κόνα!» ἔχουσι τὴν οὐράν, οἱ δὲ ὀμόφυλοι
 αὐτῶν Ρεθύμνιοι τοὺς ἔλεγον «κακᾶν τὰ
 ψόματα» ἰδοὺ ἡ Ρόδος· καὶ οἱ ἐκ Χαν-
 ῶν τῶς ἀπεκρίνοντο «καῖνε τὰ κάστα-
 να, μὰ νὰ σὰς δοῦμε». Μετὰ ταῦτα λοι-
 πὸν οἱ ὀθωμανοὶ οὗτοι τοῦ Ἡρακλείου
 θελήσαντες νὰ δοκιμάσωσι καὶ αὐτοὶ τὸ
 πῆδημα τῆς Ρόδου, ἤρως νὰ ἀπο-
 στέλλωσιν ὑπὸ διαφόρους ἐκάστοτε ἀρ-
 χηγοῦς στρατοῦς, ὅτε μὲν ἐκ τριῶν, ὅτε
 δὲ ἐκ πέντε, καὶ ἄλλοτε ἐκ πλείονων χι-
 λιᾶδων κατὰ τῶν ἐπαναστατημένων ἐ-
 παρχιῶν πρὸ πάντων δὲ κατὰ τῶν γει-
 τνιαζουσῶν αὐτοῖς, ἦτοι πρὸς τὴν Λάμ-
 πην, τὸ Ἀμάριον, καὶ τὸ Μυλοπόταμον.
 Ἄλλ' ἡ μὲν πρώτη ἐκ τριῶν ἡμισείας
 χιλιάδων κατεστράφη ἐν τῇ Λάμπῃ παρὰ
 τῆς θέσει Καψαλαὶ κατὰ τὰ δύο τρίτα,
 ὡς ἄλλοῦ προλαθόντως ἐξεθέσαμεν,

Οὐχ ἦττον οὐκ ἐπάύσαντο καὶ πάλιν, ἀλλ' αἰετοῦ παρὰ μόνον ἐξεστράτευσαν ἐνεδρεύοντες κατὰ πολλὰς ὁμοχιλιάδας καὶ δὴ ἐν ὧρα νυκτὸς κατ' ἐκείνων τῶν ἐπαναστατημένων χωρίων τῶν εἰς τὰ σύνορα πλέον τῶν Ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν κειμένων καὶ ὧν ἡ διηγετικὴ ἐπιτήρησις καὶ ἀντίστασις κατ' αὐτῶν ἐξέκαίε τὸ μῖσος καὶ ἐφλόγιζε τὴν κατὰ τῶν χωρίων τούτων ἐκδίκησιν τῶν.

Συμπίπτει δὲ νὰ ὑπάρχωσι δύο ἐκ τῶν μεγίστων τῆς Κρήτης χωρίων εἰς τὰ πρόθυρα τῶν ἐπαναστατημένων ἤδη ἐπαρχιῶν, ἀπέναντι καὶ πλησίον τῶν ὑποτεταγμένων, ὡς προμαχῶνες καὶ φύλακες ἀγρυπνοὶ, ἐφοδεύοντα τὰ τῶν ἐχθρῶν βήματα καὶ τὰς ἐπιβουλὰς κινήσεις τῶν, ἦτοι τὰ μὲν Ἀνώγειον πρὸς βορρᾶν τῆς Ἰδης ἐν Μυλοποτάμῳ, αἱ Μελάμπαι δὲ πρὸς Νότον αὐτῆς εἰς τὸ μέτωπον, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἐπαρχίας Λάμπης πρὸς ἀνατολάς. Ὅθεν ὀρρωδούντες τὸν κίνδυνον ἀπομακρυσμένης πλέον ἐκστρατείας οἱ Ὀθωμανοὶ οὗτοι τοῦ Ἡρακλείου, ἀπεφάσαν νὰ ἐπιτίθωνται κατὰ μόνας ἐπὶ τούτων.

Γενόμενου δὲ πολεμικοῦ συμβουλίου, πολλοὶ τῶν προεξαρχόντων ἐν αὐτῷ Μπέηδων προὔτειναν νὰ ἐκστρατεύωσιν ἤδη κατὰ τῶν Ἀνωγίων, ἀλλ' οἱ Ἀμπαδιῶται, οἵτινες ἀπετέλουν τὴν μάλλον ἀτίθασσον καὶ ἀγριωτέραν τῶν Ὀθωμανῶν τῆς Κρήτης φατρίαν, καὶ οἱ ὅποιοι κατοικοῦσιν ἐν ταῖς πρὸς Νότον τῆς Ἰδης ὑπὸ ἡσυχίαν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀμαρῖου, ἀνθίσταντο σφόδρα καὶ ἐπέμενον νὰ ἐκστρατεύωσιν κατὰ τῶν ἀπέναντι τῆς συνοικίας αὐτῶν Μελάμπων ἐπὶ τέλους ἢ γνῶμη αὐτῶν ὑπερίσχυσε καὶ ἡ κατὰ τῶν Μελάμπων ἐκστρατεία ἀποφασίζεταί.

Λόγος δὲ τῆς θρασείας αὐτῶν ἐπιμονῆς ἦτο κυρίως ὅτι αἱ Μελάμπαι ἀνέκαθεν ἰστάμενοι πρὸ αὐτῶν, ὡς θρασὺς ἀντίπαλος, οὐδὲν αὐτοῖς ἐχάριζον ἀλλὰ καὶ νόμον τοῦ ἀντιπεπονηθότος ἀκριβῶς κατὰ τούτων ἐφήρμοζον, ὡς φέρ' εἰπεῖν, ὅτε ὁ Ἀγακῆς ἐφόνευσε τὸν Μαροκουλίου ἐν τῷ ἄμα ἐκρουρηγῆθη ὑπὸ τῶν Μελαμπάων, ὅτε δὲ πάλιν ὁ Ντελεῖ-Μουσταφᾶς ἐλαύνων πρὸς πόλεμον διὰ τὰ Σρακιά, καὶ θέλων νὰ φενακίσῃ αὐτοὺς ὅτι διέρχεται ὡς φύλαξ τῆς τάξεως, οὗτοι διὰ προσπεποιημένου τρόπου ἐπίσης, εἰσῆγαγον αὐτὸν ἐντὸς τῆς Λάμπης, ἔνθα καὶ κατεστράφη. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν προηγουμένων τούτων, καθίστανται νῦν (αἱ Μελάμπαι) σταθμὸς πρῶτος τῶν ἐκ τῶν ὑποτεταγμένων ἐπαρχιῶν ἐπιδραμόντων ἐπαναστατῶν.

Βεβαίως δὲ μάλιστα, ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Ἀγακῆ μαθοῦσα ὅτι τὸ συμβῶλλον τῶν Μπέηδων ἐπιμένει νὰ ἐκστρατεύσῃ ἀλλάξουσα, ἐτραξεν ἀμέσως ὡς ἐμμανῆς, καὶ εἰσῆλθε μετὰ θεραπεινίδος τινὸς εἰς τὴν αἰθουσαν τοῦ συμβουλίου ἀσκηπῆς, φέρουσα δὲ ἐν τῇ ἀγκάλῃ τὰ ὄρφανὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τὰ ἔρριψε μετ' ἐξάψεως καὶ παραφορᾶς κατὰ γῆς, εἶτα πιστόλιον καὶ μάχαιραν ἐξενεγκούσα ἡ-

πεῖλαι θρασέως τοὺς περιστώτας Μπέηδες τὰδε λέγουσα.

«Ἦντα κάθεστε, μωρὲ, σὺν τῇ λουχούνας ἐπαδᾶ; δὲν εἰστε μωρὲ ἄντρες, δὲν ἔχετε τουρκιά! μὰ γαῖαίδετε, ἂν ἴσως καὶ δὲν πάτε νὰ ζεθεμελιώσετε τῇ Μελαμπαιῶν γὰ μινὰ τὴν ἴδια ὥρα, πούφαγαν τὸ γιό μου, κ' εἶν' ἀφορμὴ καὶ γὰ τὸν ἀνιψό μου, νὰ πάρете τὸ αἷμά των ὀπίσω, καὶ σὺβια τὰ γυναικοπέλα των νὰ φέρετε χθυμὰν εἰς τὴν αὐλή μου μέσα, νὰ βγῶ νὰ τὰ πεστοτανίσω, τούρκα νὰ μὴ ποθάνω, ἀνίσως καὶ δὲ κάμω μέσα 'ς τὴ χώρα ἀπόψε ἀρμπεντέ (ἐπαναστασί).»

Ἰδοὺ καὶ στίχους τινὰς τοῦ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀδομένου ἄσματος δι' ὧν δεικνύεται ὅτι ὁ στρατηγὸς Χάνιαλης ἀνθίστατο ὅθεν ἀποτεινεται πρὸς αὐτόν.

«Χάνιαλη, 'ς ὅτι σοὺ ζητῶ ἀποκρίσῃ μου δῶσε, γκατ' ἀρμπεντέ θὰ σηκωθῇ μέσα 'ς τὴ χώρ' ἀπόψε.

Θέλω τ' ἀσκέρι μονομνῆς τῇ Μελαμπαιῶν νὰ [τρέξη, Μὲ τὰ σκιοινὰ τοὺς ἄντρες των νὰ πλᾶσῃ νὰ [τοὺς ἐβῆ, Κι' ἄς πῖσουν 'ς τὴ μπόρτα μου αἰματοκυλι- [σμένοι, γκατ' εἶν' ὁ πόνος μου πολὺς κ' ἂ δὲ ταηιδῶ δὲ [γένει, Καὶ ν' ἔλθουν κ' ἡ γυναικίς των κοστούδιθι 'ς [τὴν αὐλή μου, Νὰ ξεσκουλίσ' ὄσαις μπορῶ, πού φᾶγαν τὸ παι- [δί μου, Χανούμη το' εἶπ' ὁ Χάνιαλης ὅ, τ' εἶναι ἔρι- [σμός σου, Ταχειὰ θὰ δώσω μάθημα τωχθρῶ γὰ τὸν υἱό [σου, Τὸ αἷμα ποὺ τοῦ χύσανε θὰ βγῶ νὰ πάρ' ὀπίσω' Κι' ἀκόμη ἀπὸ τὸ χυρὸς τῆς γῆς, τῇ Μελαμ- [παι θὰ σῶσω, Κι' ἄμα, καὶ κάνω σου βρεζᾶ, 'ς τὸ σᾶπτι σου, [Καντινη, Μὰ γρήγορα τὸ δίκη σου τρέιδιπλο θενὰ γίνη.

Τέλος ἡ ἐκστρατεία κατὰ τῶν Μελάμπων ἀπεφασίσθη, τὸ δὲ σχέδιον ἐγένετο ὡς ἔπειτα. Ἐπτὰ χιλιάδες Τούρκων προσετάχθησαν νὰ ζευξῶσιν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Χάνιαλη, νὰ ὀδοιπορῶσι δὲ νύκτα, τὴν δὲ ἡμέραν νὰ καθησυχάζωσιν ἐντὸς βαθείας κοιλάδος. ἄμα δὲ εἰς Μελάμπαις προσεγγίωσι νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο φάλαγγας, ἐξ ὧν ἡ μία ὄφειλε νὰ περιτυλίξῃ αὐτὰς νύκτωρ Ν.Δ., ἡ δὲ ἑτέρα νὰ περιζύξῃ συγχρόνως Α.Β.Δ., ἐθεωρήθη δὲ ἐπὶ τούτῳ ἐπίκαιρος ἡ νύξ τοῦ μεγάλου Πάσχα. Τοῦ σχεδίου οὗτω τεθέντος, ὁ στρατὸς ἐξῆλθε τοῦ Ἡρακλείου περὶ τὴν ἐσπέραν τῆς Παρασκευῆς τῶν Παθῶν, ὅστις ὀδοιπορῶν καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀφίκετο περὶ τὰ χραγάματα εἰς Βόρους, ἦτοι 1/2 ὥραν μακρὰν τοῦ Ντεπικίου, ἔνθα οἱ Ὀθωμανοὶ οὗτοι τοῦ Ἡρακλείου εἶχον πρὸ πολλοῦ τεταγμένην φρουρὰν ἐντὸς ἰσχυρῶν πύργων, ἀφιχθεὶς δὲ ἐνταῦθα κατεσκήνωσεν ἐντὸς τῆς βαθείας καὶ δασώδους κοιλάδος παρὰ τὸν ἐκεῖ ῥέοντα ποταμόν. Ἐμενε δὲ ἐκ τῆς θέσεως ταύτης μακρὰν τῶν Μελάμπων ὀκτὼ μίλια ἦτοι ὑπελείπετο αὐτῷ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου του τριῶν ὥρων τὸ πολὺ ὀδοιπορία.

Ν. Γ. ΦΩΤΑΚΗΣ.

«Ἐπειτα συνέχισα»

ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

(Συνέχεια τῆς σελ. 59).

— Ὅθ' ἄς εἴπω ταῦτα πάντα ἄλλην τινὰ ἡμέραν, ὑπέλαβεν ὁ χωρικός· διότι ἐλπίζω, ὅτι δὲν εἶνε ἡ τελευταία φορά, καθ' ἣν συναντώμεθα σήμερον. Ἐπιτρέψατέ μοι καὶ σῆς νὰ σᾶς ἐρωτήσω τι ἐπίσης. Πρὸς ποῖον μέρος σκοπᾶτε νὰ διευθυνθῆτε; διότι ἀπ' ἐδῶ δὲν εἶναι ὁ δρόμος τῆς Λιχτενστάιν!

— Ἀλλὰ δὲν πηγαῖω εἰς Λιχτενστάιν, ἀπῆντησε καταβεβλημένος ὁ Γεώργιος. Ὁ δρόμος μου ἀγεί εἰς Φραγκωνίαν παρὰ τινι γέροντι θείῳ μου. Τοῦτο δὲ δύνασαι ν' ἀναγγεῖλῃς καὶ εἰς ἐκείνην, ἣτις σ' ἐπεμψε πρὸς ἐμέ, ἐὰν μεταβῆς εἰς Λιχτενστάιν.

— Καὶ τί ζητεῖτε παρὰ τῷ θείῳ σας; Κυνήγιον; ὅπου καὶ ἂν ὑπάγητε δύνασθε νὰ εὐρήτε τὴν διασκεδασίαν ταύτην. Ἄνιαν; παντοῦ δύνασθε ν' ἀγοράσητε καὶ πολὺ εὐθηνὰ μάλιστα. Διὰ νὰ μὴ πολυλογῶ, εὐπατήρη μου, προσέθηκε γελῶν ἀπλοϊκῶς, ἄς συμβουλευθῶ ν' ἀνακρούσητε πρῶταν καὶ νὰ με συνοδεύσητε ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἀνὰ τὴν Βυρτεμβέργην. Ὁ πόλεμος εἶνε σχεδὸν τελειωμένος· δύναται τις δὲ νὰ ταξειδεύῃ πανταχοῦ ἐλευθέρως.

— Ὡρισθῆναι εἰς τοὺς συμμάχους νὰ μὴ πολεμήσω κατ' αὐτῶν ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας. Πῶς λοιπὸν δύναμαι νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Βυρτεμβέργην;

— Μήπως πρόκειται νὰ πολεμήσης ἂν ἐξακολουθήσης ἡσύχως τὸν δρόμον σου; Ἄ! ἔ! ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας! Νομίζουσι ὅτι ὁ πόλεμος θὰ περατωθῇ τόσον ταχέως; Πόσοι θὰ θρασύωσι τὰς κεφαλὰς των εἰς τὰ τεῖχη τῆς Τυβίγγης εἰς δεκαπέντε ἡμέρας! Ἐλθετε μετ' ἐμοῦ καὶ δὲν θὰ παραβῆτε τὴν ὑπόσχεσίν σας.

— Καὶ διατί νὰ ὑπάγω εἰς Βυρτεμβέργην; ἀνέκραξε μετὰ πόνου ὁ Γεώργιος. Διὰ νὰ ἴδω ἐκ τοῦ σύγγεγυς τῶν συντρόφων μου δοξαζομένους διὰ τῆς ἀλώσεως ἰσχυρῶν φρουρίων; διὰ νὰ συναντήσω καὶ πάλιν τὰς σημαίας τῆς συμμαχίας, τὰς ὁποίας ἀπεχαιρέτισαν καὶ πρὸς ἄεστρεψα διὰ παντὸς τὰ νῦτα; Οὐχί! Ὅθ' ὑπάγω εἰς τὴν Φραγκωνίαν, εἰς τὴν πατρίδα μου, ἐξηκολούθησε δι' ὕψους σκυθρωποῦ, στηρίζων τὸ μέτωπον ἐπὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Θέλω νὰ ἐνταφιασθῶ ἐντὸς τῶν παλαιῶν μου τοίχων καὶ νὰ βεμβάσω σκεπτόμενος ὅτι ἡδύναμην νὰ εὐτυχίσω καὶ ἐγώ.

— Ὡραία ἀπόφασις διὰ νέον ὡς ὤμας! Δὲν θὰ εἴχετε λοιπὸν νὰ πράξητε ἄλλο τι ἐν Βυρτεμβέργῃ παρὰ νὰ ἐπιπέσητε κατὰ τῶν πύργων τοῦ ἀτυχοῦς δουκὸς; Ἐμπρός! Ἐλθετε, ἐξηκολούθησε παρατηρῶν τὸν Γεώργιον μετὰ κακηντροῦς μειδιάματος· δοκιμάσατε ἅπαξ ἐὰν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ κυριευθῆ ἐξ ἐφόδου ἡ Λιχτενστάιν!

Ὁ νεανίας κατηρυθρίασε.

— Πῶς δύνασαι ν' ἀστεῖξῃσαι τώρα; εἶπε κατὰ τὸ ἦμισυ δυσπρεστημένος καὶ κατὰ τὸ ἦμισυ μειδιῶν· πῶς δύνασαι νὰ καταγελαῖς τὴν δυστυχίαν μου;

— Οὔτε ἐσκέφθην διόλου ν' ἀστεῖσθῶ μετὰ τοῦ χαριτοβούτου κυρίου μου, ἀπῆντησεν ὁ σύντροφός του· ἀλλὰ σᾶς ὀμιλῶ σπουδαίως διὰ νὰ σᾶς πείσω.

— Καὶ τί νὰ κάμω;

— Ἐ! διὰ νὰ ἀποκτήσητε τὴν συμπάθειαν τοῦ γέροντος κυρίου καὶ νὰ θέσητε τέρμα εἰς τὰ δάκρυα τῆς δεσποινίδος, ἣτις ἐξ αἰτίας σας κλαίει νυχθημερόν....

— Ἀλλὰ πῶς νὰ ὑπάγω εἰς Λιχτενστάιν, ὁ πατὴρ τῆς δὲν με γνωρίζει· πῶς νὰ παρουσιασθῶ;

— Μήπως θὰ εἴσθε ὁ πρῶτος, ὅστις θὰ ζητήσητε φιλοξενίαν ἐν τῷ πύργῳ; Ἀφήσατε ἐμὲ νὰ ἐνεργήσω καὶ μετ' οὐ πολὺ θὰ εἴσθε εἰς Λιχτενστάιν.

Ὁ Γεώργιος ἐπὶ μακρὸν ἐσκέφθη· ἐστάθμισε τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ καὶ ἠρώτησεν ἑαυτόν, ἐὰν δὲν ἦτο ἐναντίον τῆς τιμῆς του, ἀντὶ ν' ἀπομακρυνθῆ τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου, νὰ μεταβῆ εἰς χώραν, ἐν ἣ κατ' ἀνάγκην ὄφειλε νὰ πράξῃ τι; Ἀναλογιζόμενος ὁμως μετὰ πόσης ἐπιεικειᾶς καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῆς συμμαχίας ἔκριναν τὴν λιποταξίαν αὐτοῦ, ζητήσαντες μόνον, ἐν ἣ περιπτώσει θὰ συνετάσσοτο ἐντελῶς μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, δεκαπενθήμερον ἀναβολὴν καὶ ἀναπολῶν τὴν τεθλιμμένην τῆς Μαρίας μορφήν καὶ τί ἡδύνατο νὰ προσδοκᾷ ἐν τῇ μονῇ τῆς Λιχτενστάιν προὔστησε νὰ μεταβῆ εἰς Βυρτεμβέργην.

— Θέλω νὰ τὴν ἴδω μίαν φορὰν ἀκόμη, νὰ τῇ ὁμιλήσω, ἐσκέφθη...

«Λοιπὸν! ἄγωμεν ἀνέκραξεν ἐπὶ τέλους· εἶναι μοι ὑπόσχησαι, ὅτι οὔτε λόγος θὰ γείνη περὶ κατατάξεώς μου ὑπὸ τὰς σημαίας τῆς Βυρτεμβέργης καὶ ὅτι δὲν θὰ με δεχθῶσιν ἐν Λιχτενστάιν ὡς ὀπαδὸν τοῦ δουκὸς, ἀλλ' ἀπλῶς ὡς ξένον, ἐὰν μοι ὑπόσχησαι ταῦτα, εἰμαι πρόθυμος νὰ σὲ ἀκολουθήσω.

— Τὸ ἐπ' ἐμοὶ δύναμαι νὰ σᾶς τὸ ὑποσχεθῶ, ἀπῆντησεν ὁ χωρικός· ἀλλὰ πῶς δύναμαι νὰ ὀρκισθῶ καὶ διὰ τὸν κύριον Λιχτενστάιν;

— Γνωρίζω εἰς ποίας σχέσεις διατελεῖς μετ' αὐτοῦ· γνωρίζω ὅτι παλλάκις μετέβης παρ' αὐτῷ ἐν Οὐλμῃ καὶ ὅτι ἔχει ἐμπιστοσύνην πρὸς σέ. Καὶ ἐπειδὴ κομίζεις αὐτῷ παντοίας μυστικὰς εἰδήσεις, δύνασαι νὰ πληροφορήσης αὐτόν καὶ περὶ τούτου».

Ὁ μουσικὸς τοῦ Χάρδτ παρετήρησεν ἐπὶ πολὺ μετ' ἐκπλήξεως τὸν Γεώργιον.

— Πόθεν γνωρίζεις τούτο; ἀνεφώνησε. Δυνατὸν ὅμως οἱ διωκταί μου νὰ σοὶ εἰπον καὶ τούτο! Καὶ λοιπὸν σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι πανταχοῦ θὰ γείνητε δεκτός, ὅπως θέλετε. Ἐπιπέσατε· ἐγὼ θὰ σᾶς ὀδηγήσω· ἐστὲ δὲ βέβαιος, ὅτι θὰ σᾶς δεχθῶσιν εὐχαρίστως ἐν Λιχτενστάιν.

ΓΓ'

«Γνωρίζω, εἶπ' ὁ χωρικός, ἀγνωστα μονοπάτια ποὺ μόνο ἄγγιζα τὰ πατοῦν. ...Νὰ σ' ὀδηγήσω ἡμπορῶ μετὰ σφαλίστὰ μ' ἄματα».

Ἀπὸ τῆς κλιτύος τοῦ δρους, ὀπῶθεν ὁ Γεώργιος εἶχεν ἀποφασίσαι ν' ἀκολουθήσῃ τὸν ὀδηγὸν αὐτοῦ, ἠνοίγοντο δύο ὁδοί, ἀγούσαι τὴν Ροῦτλίγγην, ἐν ἣ εὐρίσκατο ὁ πύργος τῆς Μαρίας Λιχτενστάιν. Ἡ μία ἦγε διὰ τῆς Οὐλμης εἰς Τυβίγγην διασχίζουσα τὴν ὠραίαν πεδιάδα Μωλλὲ μέχρι τῶν ὑπορειῶν τῶν Ἀλπεων, παρὰ τὴν Μπλαμπόυρεν καὶ ἐκεῖθεν διερχομένη διὰ τῶν ὀρέων παραπλεύρως τοῦ Χάουτ-Οὐράχ καὶ πλησίον τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου καὶ τῆς Προύλιγγην. Ἡ ὁδὸς αὕτη ἦτο καλλιτέρα διὰ τοὺς ἔχοντας μετ' ἑαυτῶν ἵππους, ὀχήματα ἢ ἀμάξας ταξειδιώτας. Ἀλλὰ καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Γεώργιος διέβαινε τὰ ὄρη μετὰ τοῦ μουσικοῦ τοῦ Χάρδτ, δὲν ἦτο φρόνιμον νὰ προτιμήσῃ ταύτην. Οἱ συμμαχικοὶ στρατοὶ κατεῖχον ἤδη τὴν Μπλαμπόυρεν, αἱ θέσεις δ' αὐτῶν ἐξετείνοντο ἐκεῖθεν τῆς παραπλεύρου τοῦ Οὐράχ ὁδοῦ, μετερχομένου δὲ τοῦ μὴ ἀνηκόντας εἰς τὸν στρατὸν ἢ μὴ κηρυττομένους ὑπὲρ αὐτοῦ μετὰ μεγίστης αὐστηρότητος καὶ ἀπανθρωπίας. Ὁ Γεώργιος εἶχε λόγους, ὅπως μὴ ἀκολουθήσῃ τὴν ὁδὸν ταύτην, καὶ ὁ ὀδηγὸς ἐπίσης ὄφειλε νὰ σκεφθῆ πρὸ πάντων περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀσφαλείας καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν ἔφερεν ἀντίρρησην εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Γεωργίου.

Ἡ ἄλλη ὁδὸς, ἣτις ἦτο μᾶλλον ἀπλῆ ἀτραπὸς, γνωστὴ εἰς τοὺς ἐγγχωρίους μόνον, ἐπὶ ἐκτάσεως δέκα λευγῶν, εἰς ὀλίγας τινας μόνον προσήγγιζε διεσπαρμένους κώμας, διερχομένη διὰ μέσου πυκνῶν δασῶν καὶ φαράγγων· καίτοι δὲ ἐσχημάτιζε διαφόρους καμπύλας, ἀπομακρυνομένη τῆς μεγάλης ὁδοῦ, καίτοι ἦτο πολὺ ἐπίπονος καὶ σχεδὸν ἀδιάβατος ὑπὸ ἵππων, παρουσιαζέμενος ὁμως τὸ μέγα πλεονέκτημα, ὅτι ἦτο ἀσφαλεστέρα.

Τὴν ἀτραπὸν ταύτην ἐξελεξε καὶ ὁ μουσικὸς τοῦ Χάρδτ, τῇ ἐπιδοκιμασίᾳ τοῦ εὐπατρίδου μὴ θέλοντος νὰ εὐρεθῆ ἐν μέσῳ τοῦ συμμαχικοῦ στρατοῦ. Ἦρξισαν λοιπὸν ἀμέσως τὴν πορείαν των, τοῦ χωρικοῦ βαδίζοντος πάντοτε παραπλευρῶς τοῦ Γεωργίου. Εἰς τὰ δύσβατα μέρη ὤδηγε οὗτος προσεκτικῶς τὸν ἵππον αὐτοῦ, δεικνύων ἐν γένει τὸσαυτὴν προσοχὴν καὶ μέριμναν περὶ τε τοῦ ἀναβάτου καὶ τοῦ ἵππου αὐτοῦ, ὥστε αἱ πληροφορικαὶ τοῦ Φρόνδσεργε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἀνηρῶντο βαθμηδὸν ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Γεωργίου, ὅστις ἐν αὐτῷ δὲν ἔβλεπε πλέον ἢ πιστότατον ὑπαρέτην.

Ὁ Γεώργιος ἠναχαιστέτο συνομιλῶν μετ' αὐτοῦ. Ὁ μουσικὸς ἐξέφερε κρίσεις περὶ πλείστον πραγμάτων, συνήθως δυσαναλόγων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ἀγροτῶν, μετὰ νοημοσύνης καὶ ἰξυτήτος καὶ ἔδεικνε τὸσαυτὴν ἀγχιναία, ὥστε συχνάκις ἀπέσπα τὰ μειδιάματα τοῦ ἡμετέρου ἡρώως. Περὶ ἐκαστοῦ πύργου, ὑψομένου

πέραν, ὅπισθεν τῶν δασῶν, εἶχε πάντοτε καὶ παραδοσὶν τινὰ νὰ διηγῆθῃ, ἡ δὲ σαφῆνεα καὶ ζωηρότης, μετ' ἧς ὀμιλεῖ, ἐδεικνυεν ὅτι ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ ταῖς ἐμπορικαῖς πανηγύρεσι, δὲν ἐπιγγέλλετο μόνον τὸν μουσικόν, ἀλλὰ καὶ τὸν μυθολόγον. Οὐχ ἦττον ὁμως, πάντοτε ὁσάκις ὁ Γεώργιος ἔφερεν αὐτόν εἰς τὴν ἰδίαν του ἱστορίαν ἢ εἰς τὴν περίοδον ἐκείνην, καθ' ἣν ὁ μουσικὸς τοῦ Χάρδτ κατεῖχε σπουδαίαν θέσιν ἐν τῇ ἐπαναστάσει τοῦ ἀτυχοῦς Κονράδου, ἔσταματα σκυθρωπός, ἡ μετέβαλλε τὴν ῥύθμην τῆς συνομιλήσεως μετ' ἐπιτηδεύτητος, ἦν οὐδεὶς θὰ προσεδόκα παρὰ τοιοῦτου ἀνθρώπου.

Χωρὶς νὰ σταματήσωσι διόλου ἐξηκολούθουν τοιοιτοτρόπως τὴν πορείαν των. Ὁ Ἰωάννης ἐγνωρίζεν ἐκ τῶν προτέρων πάντοτε, πότε θ' ἀπῆνταν ἔπαυλιν τινὰ ἢ θὰ εὐρίσκον ἀναψυκτικὰ δι' ἑαυτοῦς καὶ φορβὴν διὰ τὸν ἵππον. Πανταχοῦ ἦτο γνωστὸς καὶ πανταχοῦ ὑπεδέχοντο αὐτὸν ἐγκαρδίως μὲν, ἀλλ', ὡς παρετήρησεν ὁ Γεώργιος, καὶ μετὰ τινος ἐκπλήξεως συνδιελέγτο τότε ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας, ἐν ᾧ ἡ μὲν οἰκοδέσποινα προσέφερεν εἰς τὸν ἵππεα, ἄρτον, βούτυρον καὶ μηλίτην, οἱ δὲ ὑπηρεταὶ καὶ αἱ ὑπηρετρίαι ἐθαύμαζον τὸ ἀνάστημα τοῦ ξένου, τὰ ὠραία αὐτοῦ ἐνδύματα, τὸν λαμπρὸν τελαμώνά του, καὶ τὰ κυματίζοντα τοῦ λοφίου του περᾶ. Ὅταν ἐτελείονε τὸ λιτὸν γεῦμα, ὁ δὲ ἵππος τοῦ Γεωργίου ἐπανέκτα τὰς δυνάμεις του, ἅπασα ἡ οἰκογένεια συνώδευεν αὐτοὺς μέχρι τῆς θύρας, αἰσχυνομένου ὅπως πάντοτε τοῦ ἵππέως, διότι δὲν ἡδύνατο ν' ἀνταμειψῇ τοὺς φιλοξενήσαντας αὐτόν, ὅστινες ἔνευον τῷ μουσικῷ τοῦ Χάρδτ ν' ἀπομακρυνθῆ, ἀρνούμενοι νὰ δεχθῶσι τὴν προσφερομένην αὐτοῖς γλίσχρον ἀμοιβήν.

Ὁ σύντροφός του δὲν ἐφαίνετο εὐδιάθετος νὰ ἐξηγήσῃ τὸ ἀίνικμα τούτου, ἡ δὲ ἀπάντησις του «ὅταν ἔρχωνται καὶ οὗτοι εἰς Χάρδτ καταλύουσιν ἐπίσης παρ' ἐμοὶ» ἐφαίνετο ἀπλῆ ὑπεκφυγή.

Τὴν νύκτα διήλθον ἐπίσης ἐν τινὶ ἐπαύλει, τῆς ὁποίας ἡ ἀγαθὴ οἰκοδέσποινα μετὰ πάσης εὐχαριστήσεως παρεσκεύασεν ὠραίαν κλίνην διὰ τὸν εὐγενῆ ξένον, ἀφοῦ ἠσθασίνας ζευγὸς περιστερῶν προσφέρουσα συγχρόνως αὐτῷ πυκνότερον ἐκ βρώμης χυλόν.

Τὴν ἐπιούσαν ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν των κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς, ὅτι ὁ Γεώργιος παρετήρησε τὸν ὀδηγὸν του πολὺ περισσώτερον προσέχοντα ἢ ὅσον τὴν προτεραίαν, διότι ὅταν προσήγγιζεν εἰς ἔπαυλιν τινὰ ἔσταματα τὸν ἵππεα πεντακόσια τούλαχιστον βήματα μακρὰν, αὐτὸς δὲ πρῶτῳ χῶρει πρὸς τὴν οἰκίαν περιεσκεπόμενος καὶ ἀφοῦ ἀνεγνώριζε τοὺς ἐν αὐτῇ οἰκοῦντας, ἔνευεν εἰς τὸν εὐπατρίδην ν' ἀκολουθήσῃ αὐτόν. Εἰς μάτην ἠρώτα αὐτόν ὁ Γεώργιος, ἐὰν διέτρεχον κίνδυνόν τινὰ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἐὰν ὁ στρατὸς τῆς συμμαχίας εὐρίσκατο ἐκεῖ που πλησίον ὁ μουσικὸς οὐδὲν ἀπῆντα ὀρισμένον.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν, ὅτε ἡ ὁδὸς διήρ-

χέτο πλέον διά τῆς παιδείας, ἡ πορεία ἐφαίνετο μάλλον ἐπικίνδυνος καταστάσα, διότι ὁ μουσικός τοῦ Χάρδτ δὲν ἤθελε νὰ πλησιάσῃ εἰς τὰς κατοικίας. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐπαύλει, εἶχε φορτωθῆ σάκκον περιέχοντα φορβὴν διὰ τὸν ἵππον καὶ τρόφιμα δι' ἑαυτούς. Ἐφαίνετο ἀναζητῶν ἀτραποὺς ἤττον συγκαζομένους ὁ δὲ Γεώργιος παρετήρησεν ὅτι δὲν ἠκολούθουν πλέον τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, ἀλλ' ὅτι ἐστρέφοντο πρὸς τὰ δεξιά.

Φθάσαντες εἰς τὴν εἰσοδὸν πυκνοῦ τινος δάσους ὄρου, ὅπου διαυγεστάτη πηγὴ καὶ τρυφερὰ χλόη προσεκάλουν αὐτούς νὰ γευματίσωσιν, ἐσταμάτησαν καὶ ὁ μὲν Γεώργιος ἀφιππεύσεν, ὁ δὲ ὀδηγὸς ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ σάκκου ἀρκετὰς ζωοτροφίας καὶ ἀφοῦ ἔδωκε φορβὴν εἰς τὸν ἵππον, ἐκάθισεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ νεαροῦ ἵππέως καὶ ἔφαγε μετὰ πολλῆς ὀρέξεως.

Ὁ Γεώργιος ἀφοῦ ἱκανοποίησε καὶ τὸν στόμαχόν του, παρετήρει μετὰ προσοχῆς τὴν περίεξ χώραν, ἥτις ἀπετέλει ὄρειαν καὶ εὐρεῖαν κοιλάδα. Μικρὰς τις ῥυαῖς διέρρεεν αὐτὴν ὀρηκτικὸς, τὰ δὲ σπαρτὰ τῶν ἐν αὐτῇ ἄγρων ἐφαίνοντο κάλλιστα· πέραν εἰς τὸ ἕτερον τῆς κοιλάδος ἄκρον ὕψους ἐπὶ τινος λόφου ὠραίως πύργος, τὸ σύνολον δὲ τῆς χώρας ἦτο πολὺ μαγευτικώτερον τῆς κλιτύος ἐκείνης τοῦ ὄρους, ἐφ' ἧς ἐβδίδιον μέχρι τοῦδε.

Μοι φαίνεται ὅτι διέβημεν πλέον τὰς ἄλπεις, εἶπεν ὁ Γεώργιος, στρεφόμενος πρὸς τὸν σύντροφόν του· ἡ κοιλὰς καὶ οἱ λόφοι οὗτοι εἶνε πᾶν μάλλον εὐχάριστοι τῶν βράχων καὶ τῶν ἀμμουδιῶν ἐκτάσεων, ἃς διηρχόμεθα μέχρι τοῦδε. Καὶ ὁ ἄηρ εἶνε γλυκύτερος καὶ θερμότερος ἢ ἐκεῖ ἐπάνω, ὅπου ὁ ἀνεμὸς ἔπνεεν ἐνίοτε μετὰ τοσαύτης σφοδρότητος.

Ὁρθῶς ἐξαντεύσασα, εὐπατρίδῃ μου, εἶπεν ὁ Ἰωάννης, ἐναποθέτων ἐπιμελῶς ἐντὸς τοῦ σάκκου τὰ λειψάνα τοῦ γεύματος. Αἱ κοιλάδες αὗται ἀνήκουσιν εἰς χαμηλοτέραν χώραν, ὁ δὲ μικρὸς οὗτος ῥυαῖς χύνεται εἰς τὸν Νέκκαρ.

Ἄλλὰ διατί ἀπεμακρύνθημεν τοσοῦτον τῆς ὁδοῦ; ἠρώτησεν ὁ Γεώργιος. Ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὰ ὄρη μοι ἐφάνη, ὅτι ἐγκατελείψαμεν τὴν πρώτην ἡμῶν διεύθυνσιν, ἀλλὰ σὺ ποτὲ δὲν θέλεις νὰ μετακινήσῃς. Ἡ ὁδὸς αὕτη, καθόσον γνωρίζω τὴν θέσιν τῆς Λιχτενστάιν, μοι φαίνεται ὅτι κλίνει πολὺ πρὸς τὰ δεξιά.

Ὅθ' ἄσας εἶπω τώρα, ἀπήντησεν ὁ χωρικός. Δὲν ἤθελον ἐπὶ τῶν ἄλπεων νὰ σὰς φοβίσω ἀνωφελῶς, ἀλλὰ τώρα ἂν θέλῃ ὁ Θεός, εἰμεθα ἐν ἀσφαλείᾳ πλέον. Ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει τέσσαρας μόνον λεύγας ἀπέχουμεν τοῦ Χάρδτ, ὅπου δὲν δύναται νὰ μὰς συλλάβωσι πλέον.

Εἴμεθα ἐν ἀσφαλείᾳ; διέκοψεν ὁ Γεώργιος καὶ ποῖος θὰ μὰς προσέβαλλε; Αἶ! αἶ! οἱ σύμμαχοι ἀπήντησεν ὁ μουσικός. Διατρέχουσι τὰς ἄλπεις, καὶ ἐνίοτε οὔτε χίλια βήματα ἀπέχουν ἡμῶν. Καθόσον ἀφορᾷ εἰς ἐμὲ, δὲν θέλῃ μοι ἦτο διόλου εὐχάριστον νὰ πέσω εἰς τὰ χέρια των, διότι, ὡς γνωρίζετε, δὲν τρέφουν

πολὺ καλάς πρὸς ἐμὲ διαθέσεις. Ἄλλὰ καὶ σεις δὲν θὰ νύχαριστεῖσθε, νομίζω, ἐὰν σὰς ὠδήγουν αἰχμαλώτων πρὸ τοῦ κυρίου Τρούσσας Βάλδμπουργ.

Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ! ἀνέκραξεν ὁ εὐπατρίδης, ἐνώπιον τοῦ κ. Τρούσσας! Ὅθ' ἀποτιμῶν νὰ φονεῦθῃ εἰς τὴν θέσιν μου. Ἄλλὰ τί θέλουμεν εἰδῶ; δὲν ὑπάρχει κανὲν φρούριον τῆς Βυρτεμβέργης ἐδῶ περίεξ, ἀφοῦ μοι λέγεις ὅτι ἀκωλύτως διατρέχουσι τὴν χώραν· τί θέλουσι λοιπὸν;

Παντοῦ ὑπάρχουν κακοὶ ἄνθρωποι, εὐπατρίδῃ μου. Ὅστις εἶνε καλὸς Βυρτεμβέργιος θὰ προτιμήσῃ νὰ τὸν ἐκδώσιν μάλλον παρὰ νὰ προδώσῃ τὸν δούκα του, τὸν ὅποιον καταδιώκουσιν οἱ σύμμαχοι. Ἄλλ' ὁ Βάλδμπουργ ὑπεσχέθη, λέγουσι, σωρεῖαν χρυσοῦ εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε τὸν συλλάβει. Ἐπειμὺς τοὺς ἱππεῖς του νὰ περιπολῶσι πανταχοῦ, λέγουσι δὲ, ὅτι χωρικοὶ τινες τετυφλωμένοι ἐκ τῆς λάμψεως τοῦ χρυσοῦ, δεικνύουσιν εἰς τοὺς κατασκόπους πάσας τὰς γωνίας καὶ κρύπτας.

Τὸν δούκα λοιπὸν καταζητοῦσι; ἀλλ' οὗτος ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν ἢ κατ' ἄλλους ἐκλείσθη ἐν Τυβίγγῃ ἐντὸς τοῦ ὄχυρου αὐτοῦ πύργου, ὅπου προστατεύεται ὑπὸ τεσσαράκοντα ἵπποτάων.

Μάλιστα, οἱ τεσσαράκοντα εὐγενεῖς εἶνε ἐκεῖ, ἀπήντησε μετὰ πονηρίας, ὁ χωρικός, καθὼς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ δουκῆ Χριστόφ. Ἄλλὰ ἂν καὶ ὁ δούξ εἶνε ἐντὸς, τοῦτο οὐδεὶς ἀκριβῶς γνωρίζει. Ἐμπιστευτικῶς σοὶ λέγω μάλιστα, ὅτι ἐν ἐσχάτῃ μόνον ἀνάγκῃ θὰ κλεισθῇ ἐντὸς φρουρίου. Εἶνε δραστήριος καὶ τολμηρὸς, εὐχαριστεῖται δὲ μάλλον εἰς τὰ δάση καὶ ἐπὶ τῶν ὄρεων, ἀδιάφορον δὲ ἂν διατρέχῃ αὐτῷ περισσοτέρους κινδύνους.

Τὸν δούκα λοιπὸν καταζητοῦσι; καὶ εὐρίσκειται ἄρα γε πρὸς τὸ μέρος τοῦτο;

Ποῦ εἶνε δὲν γνωρίζω, ὑπέλαβεν ὁ χωρικός, θὰ ἐστοιχηματίζον δὲ ὅτι ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς ἄλλος γνωρίζει· μὲλλὰ γνωρίζω πού θὰ εἶνε μετ' ὀλίγον· ὁ Γεώργιος, παρετήρησε τότε λάμψιν τινὰ ἐμπνεύσεως ἀστράπτουσαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μουσικοῦ. Ἐγνωρίζω πού θὰ εὐρίσκηται, ἐξηκολούθησεν, ὅταν τὰ στήθη πολλῶν ἀνδρείων θὰ προστατεύσωσιν αὐτὸν κατὰ τῆς λύσεως τῶν συμμάχων! Διότι, ἂν εἶνε αὐστηρὸς, εἶνε ὁμῶς Βυρτεμβέργιος καὶ προτιμῶμεν τὴν βρεῖαν αὐτοῦ χεῖρα ἢ τοὺς δολίους λόγους τῶν Βαυαρῶν καὶ Αὐστριακῶν.

Καὶ ἐὰν ἀνακαλύψωσι τὸν δυστυχῆ ἡγεμόνα, ἐὰν τὸν συναντήσωσι; Δὲν με-

¹ Ὁ Οὐλρίχος πολλάκις παρεπονέθη διὰ τὰς καταδιώξεις τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. Κατὰ τὸ 1531 συνέλαβον ἄλλοιόν τινα μισθωθέντα ὑπὸ τοῦ Δίτριχ Σουαίτ ὅπως δολοφονήσῃ αὐτόν. Σάτλερ ἱστ. τῶν δουκῶν 30.47. Κατὰ τὸ 1536 τὸ δικαστήριον Δορστέττεν συνέλαβε Βοημὸν τινα, ὅστις ἔλεγεν ὅτι ἔλαβε τρία φλωρίνια παρὰ τοῦ δουκῆ Γουλιέλμου τῆς Βαυαρίας, ἵνα φονεύσῃ τὸν δούκα. ἱστορ. τοῦ Κ. Πράφ 1,288. Ταῦτα ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἐγένοντο τοιαῦτα ἀπίπειραι.

τημφιέσθη διὰ νὰ μὴ γνωρίζεται; Μοι περιέγραψας ἄλλοτε τὸ πρόσωπόν του καὶ νομίζω ὅτι τὸν βλέπω σχεδὸν ἐνώπιόν μου καὶ πρὸ πάντων τὸ ἐπιβλητικὸν καὶ πυρῶδες βλέμμα του! Ἄλλὰ κατὰ τὰ λοιπὰ πῶς εἶνε;

Εἶνε κατὰ ὁκτῶ τὸ πολὺ ἔτη προεβύτερος ὑμῶν, ἀπήντησεν ὁ χωρικός· δὲν εἶνε τόσον ὑψηλός, ὡς ὑμεῖς, ἀλλὰ σὰς ὁμοιάζει ὀλίγον κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σώματος καὶ μάλιστα ὅταν εἰσθε ἔπιπτος. Ἐν ᾧ σὰς παρηκολούθουν πλέον ἢ ἀπαξ εἶπον κατ' ἐμαυτόν. Ὅτιοῦτος ἦτο ἀκριβῶς ὁ δούξ κατὰ τὰς εὐτυχεῖς του ἡμέρας!

Ὁ Γεώργιος ἠγέρθη μετὰ ταῦτα διὰ νὰ ἴδῃ τὸν ἵππον του. Οἱ λόγοι τοῦ χωρικοῦ ἀνησυχῶν αὐτόν διὰ τὴν ἀσφαλείαν του· πρώτην δὲ ἦδη φορὰν ἐσχέθη τί ἀνοησία ἦτο νὰ θελήσῃ, ἐν τοιαύτῃ ἐποχῇ πολέμου, νὰ εἰσδύσῃ εἰς χώραν κατεχομένην στρατιωτικῶς. Ὅθ' ἦτο πολὺ δυσῆστον αὐτῷ νὰ συλληφθῇ αἰχμαλώτως κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην· ὁ ὄρκος του ἀναμφιβόλως ἐπέτροπεν αὐτῷ ἐπιυθέρως νὰ ὑπάγῃ ὅπου θέλει, ἦρκει ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας νὰ μὴ λάβῃ μέρος ἐνεργὸν ἐν τῇ πάλῃ κατὰ τῆς συμμαχίας· ἀλλ' ἠσθάνετο πόσον δυσμενῶς θὰ ἔκρινον αὐτόν, ἐὰν ἤθελεν εὐρεθῆ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, μακρὰν τοῦ δρόμου τῆς πατρίδος του καὶ κοινῶν μετ' ἀνθρώπου τόσον ὑπόπτου καὶ τόσον ἐπικινδύνου κατὰ τὸν ἀρχηγόν τῆς συμμαχίας. Ἡ ἐπιστροφή ἦτο ἀδύνατος πλέον, διότι μετὰ βεβαιότητος, ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι οἱ συμμαχικοὶ στρατοὶ εἶχον ἤδη ἐπεκταθῆ καθ' ὅλον τὸ πλάτος τῶν ἄλπεων· τὸ ἀσφαλέστερον λοιπὸν ἦτο νὰ σπεύσωσι νὰ ὑπερβῶσι τὰς μάλλον προκεχωρηκίας τῶν ἐχθρῶν θέσεις· θὰ διέτρεχον μὲν καὶ τότε κίνδυνον ἐκ τῶν ὀπισθεν, ἀλλ' ἐμπροσθεν καὶ πλαγίως θὰ εἶχον τοῦλάχιστον ἐλευθερίαν κινήσεως.

Ὁ ἵππος, ὁ τοσοῦτον συνήθως ὀρηκτικός, ὅστις ἐμελλε νὰ φέρῃ τὸν κύριόν του διὰ τοσοῦτον κινδύνου, κατεβίβαζε τὰ ὠτά του. Ἡ μακρὰ ὁδὸς καὶ αἱ κοπιώδεις καὶ βραχώδεις ἀτραποὶ εἶχον καταβάλλει τὰς δυνάμεις του. Πρὸς μεγάλην μάλιστ' ἀλύπη, παρετήρησεν ὁ Γεώργιος, ὅτι μόλις ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου ποδός του, τοῦθ' ὅπερ μετὰ πορείαν ὁκτῶ λευγῶν ἐπὶ ὄξεων καὶ κοπετρῶν βράχων δὲν ἦτο βεβαίως ἐκπληκτικόν. Ὁ χωρικός παρετήρησε τὴν ἀμηχανίαν τοῦ νεανίου, ἐξήτασε τὸ ζῶον καὶ συνεβούλευσε ν' ἀφήσωσιν αὐτὸ ν' ἀναπαυθῆ ἐπὶ τινος ἔτι ὠρας προσθέτων, ὡς παρηγορίαν, ὅτι ἐγνωρίζε πολὺ καλάς τὴν χώραν καὶ ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐν εὐχερέστατα τὴν πορείαν των καὶ ἐν καιρῷ νυκτός.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΕΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΙ ΛΑΛΟΥΜΕΝΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 47)

Περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ χιτάω=τρέχω μεθ' ὀρηκῆς, ὁ κ. Χατζιδάκης προτείνει τὴν γραφὴν χιτάω, θεωρῶν τὴν λέξιν παραιομένην ἐκ τοῦ χύμα, χυμάω, χύνομαι. Ἄλλὰ ἐναντίον τῆς τοιαύτης γνώμης αἱ ἐξῆς ὑπάρχουσιν ἐνστάσεις· α', τὸ βῆμα χέω καὶ πάντα τὰ ἐκ τῆς ρίζης αὐτοῦ παραγόμενα ὀνόματα ἢ ῥήματα εἰσὶν ὁμοῦ ἀγνώστα ἐν οἰαδήποτε Καππαδοκικῇ γλώσσῃ, ἐξ ὧν τοῦλάχιστον ἐγὼ ἐξετάσας ἐπέισθην. Τὸ χεῖν παρὰ Φαρασιώταις λέγεται κουτόνω, παρὰ δὲ τοῖς λοιποῖς Καππαδόκαις κονόνω· τὸ κονόνω δὲ τοῦτο εἶνε ἐκ τοῦ κενόων, ἔκκευον· ἀλλὰ πιθανῶς ἐξ αὐτῆς τῆς ρίζης τοῦ χέω, χώνη, χωνεύω (κονωμένο=κωχωνευμένο)· ἀσῆμι κονωμένο. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν εἶναι λόγος ἰσχυρὸς πρὸς ἀναίρεσιν τῆς γνώμης τοῦ κ. Χατζιδάκη. β', Τὸ ν ἐν πάσαις μετὰ τὰς Καππαδοκικαῖς διαλέκτοις, ἰδίᾳ δὲ ἐν τῇ Φαρασιωτικῇ προφέρεται ὡς ου (βρούπος=βρούπος, χρύσια χρυσία· βούγος=βύας· γ', ἡ σπουδαιότερα ἐνστάσις κατὰ τῆς τοῦ κ. Χατζιδάκη γνώμης εἶναι ὅτι τὸ χ ἐν τῇ Φαρασιωτικῇ διαλέκτῳ πρὸ τῶν φωνῶν / και ε προφέρεται πάντοτε ὡς sch, ὅπερ ἡμεῖς ἐσημειώσαμεν διὰ τοῦ σ (σέρε=χέρες, σόνι=χιών) καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς μεταβολαῖς τῶν φθόγγων τούτων εἰς α (σαμάνικο=χειμωνικόν=ὑδροπέπων, σαῖδι=σκιά, ἂν ἀληθῶς ἡ Φαρασιωτικὴ λ. γίνηται κατὰ μετὰθεσιν ἐκ τοῦ σκιά). Ἀκριβῶς δὲ ἐν ἐκείναις ταῖς λέξεσιν, αἰτινες φαίνονται μὴ οὔσαι Ἑλληνικαί, ὡς χερρόνι=παλληκάρη, χερσίσι=ἀλλάς, χιζότο=χθεσινός, παλαιός, ἔωλος, τὸ χ πρὸ τοῦ ε καὶ τοῦ ι προφέρεται ὡς h τὸ h τὸ Γερμανικόν (her, hin). Τὸ χιτάω λοιπὸν ἀναγνωστέον χιταω καὶ τοῦ ῥήματος τούτου ἢ ἐκ τοῦ χιτός παραγωγή διὰ τοὺς μνημονευθέντας λόγους θεωρητέος λίαν ἀπίθανος.

Ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Χατζιδάκη προτεινομένη ἐτυμολογία τοῦ σστράω=ρεῖν, καὶ σστρα=ὑδρορροή ἐκ τοῦ τρέχω, τροχάω, κατὰ μετὰφ. χιτάω, μοι φαίνεται λίαν βεβιασμένη καὶ ἀντιβαίνει εἰς τὸν κανόνα τῆς προφορᾶς τοῦ χ πρὸ τοῦ ο. Τὸ χ προφέρεται ὡς h πρὸ τοῦ ε καὶ ἐν τῇ Μισιθιωτικῇ διαλέκτῳ ὅταν προέρχεται ἐκ τῆς τροπῆς τοῦ θ εἰς χ. Ηεγὸ=θεός, ούρανος, χέκα=ἔθηκα. Ἐὰν αἱ λ. θεωρηθῶσιν Ἑλληνικαί, ἢ ἐκ τοῦ χέω, χύτρα ἐτυμολογία ἠθέλε πως εἶσθαι προτιμότερα, καίτοι καὶ αὕτη λίαν βεβιασμένη.

Τὸ schaiδι ἢ saidi ἀπλούστατα βεβαίως ἐτυμολογεῖται ἐκ τοῦ σκιά κατὰ μετὰθεσιν· ἀλλ' ἢ λ. εἶναι λίαν συγγενῆς καὶ πρὸς τὸ Περσικόν σαγιά. Ἄλλως τε τὸ σκάδο τῶν ἄλλων Καππαδοκικῶν

διαλέκτων δυσκόλως ἐτυμολογεῖται ἐκ τοῦ σκιά.

Τὸ Σουργιόπουλος ὁ κ. Χατζιδάκης παρᾶγει ἐκ τοῦ Συρία· ἀλλ' οὐδὲν λέγει τίς ἢ σχέσις μεταξύ τοῦ ἥρωος ἢ δράκοντος (ὡς ἐρμηνεύουσι τὴν λ. οἱ Καππαδόκαι) Σουργιόπουλου ἢ Σουργοπούλου καὶ τῆς Συρίας. Ἐν τῷ ἡμετέρῳ γλωσσᾶριφ δὲν ἐπειράθημεν νὰ ἐτυμολογήσωμεν τὴν λέξιν ταύτην προτιθέμενοι ἐν ἑτέρᾳ πραγματείᾳ («Ἐρμηνεία τῶν προελληνικῶν Καππαδοκικῶν κυρίων ὀνομάτων, ἱστορικῶν, μυθολογικῶν καὶ τοπογραφικῶν») νὰ ποιήσωμεν τοῦτο. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ κ. Χατζιδάκης ἔδωκεν ἡμῖν ἡδὴ ἀφορητὴν, ἐκφράζομεν ἐνταῦθα τὴν περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ ὀνόματος τούτου ἡμετέραν γνώμην.

Τὸ Σουργιόπουλος ἀνάγεται ἴσως εἰς τὸν μυθολογούμενον ἥρωα τῶν Καππαδοκῶν Σύρον, ἐξ οὗ οἱ Καππαδόκαι τὸ πάλαι Σύριοι ἐκαλοῦντο· ὁ Σύρος οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Σινώπης· ἡ πόλις Σινώπη ἢ λαβούσα τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ὀμωνύμου νύμφης ἦτο κτίσμα Συρίων Καππαδοκῶν, ἀλλ' ὕστερον Ἀυτόλικος, ὁ τοῦ Ἡρακλέους σύντροφος, Δημήτριος καὶ Θεσσαλός, στρατεύων μετὰ τοῦ Ἡρακλέους κατὰ τῶν Ἀμαζόνων, ἐναυάγησε περὶ τὴν χερσόνησον τῆς Σινώπης, σωθεὶς δὲ μετὰ τῶν ὀπλων καὶ τῶν ἐταίρων ἀφῆρεσε τὴν πόλιν ἀπὸ τῶν κατεχόντων αὐτὴν Συρίων (Πλουτάρχ. Λούκουλλ. § 23). Προδήλιος ὁ Ἀυτόλικος οὗτος εἶναι ὁ Ἀπόλλων αὐτός ὁ λύκιος, ὁ θεὸς τοῦ φωτός. Σύρος ὁ τοῦ Ἀπόλλωνος υἱὸς εἶναι πιθανώτατα ὁ παρὰ τοῖς Καππαδόκαις σφόδρα λατρουόμενος θεὸς τοῦ φωτός ἢ τοῦ ἡλίου καὶ δύναται νὰ ἐτυμολογηθῇ ἐκ τοῦ Σανσκρ. sūrḡa, sura=ἡλιος ἐκ τοῦ svaḡ οὐρανός, φῶς (ἐκ τῆς ρίζης ταύτης ἐτυμολογοῦσι τινες τὸ Ἡρα).

Ἄν ἀληθεύῃ ὁ συνδυασμὸς οὗτος, τὸ ὄνομα Σύρος καὶ Σύριοι ἐν Καππαδοκίᾳ οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ Ἀραμαϊκὰ ἐθνολογικὰ καὶ τοπογραφικὰ ὀνόματα Συρία, Σύρος, Ἀσσυρία. Πιθανῶς δὲ τὸ ἀρχικὸν ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἡλίου Σύρος ἀντικατασταθὲν εἶτα διὰ τοῦ Περσικοῦ Μίθρι εἶτε διὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας μεταβλήθην εἰς ὄνομα δαίμονος, γίγαντος, δράκοντος, (σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ Σανσκρ. ἐν τῶν ὀνομάτων τοῦ ὄψεως εἶναι sūrḡa, διὰ τὸ στίλβον τοῦ δέρματος. Πρβλ. σαῦρα, σαῦρος) καὶ ἐν τοιαύτῃ μεταπτώσει ἐσώθη ἐν τῷ Σουργιόπουλος ἢ Σουργιόπουλος τῶν Καππαδοκικῶν ἔσματων, ἐκ τούτων δὲ ἴσως μετεδόθη τὸ ὄνομα καὶ εἰς ἄλλων ἑλληνικῶν τόπων δημοτικὰ ἔσματα.

Ἡ λ. σκάρη μοι φαίνεται προτιμότερον νὰ παραβλήθῃ πρὸς τὴν ἀρχικὴν ρίζαν τοῦ σκάρ (πρβλ. Σανσκρ. skāra=πηλός, καὶ Ἀγγλοσάων. skearn), παρὰ νὰ θεωρηθῇ παρεμφαμένον ἐκ τοῦ σκυρία.

Περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ ποταυριμαί οὐδὲν εἶπομεν ἡμεῖς· οὐδ' ὑπάρχει ἢ λ. ἐν τῷ ἡμετέρῳ καταλόγῳ, ὡς οὔσα καθα-

ρῶς ἑλληνικῆ. Ἀνεφέραμεν δ' ἀπλῶς τὴν λέξιν χρώμενοι αὐτῇ παραδειγματίζοντες δὴλωσιν ὅτι ἐν τῇ Φαρασιωτικῇ διαλέκτῳ συνηθέστατα τὸ α τῆς ἀρχικῆς συλλαβῆς ἐν ταῖς ἀπὸ ἀρχομένων λέξεσιν ἀποβάλλεται. Οὐχ ἦττον ἐπειδὴ ὁ κ. Χατζιδάκης ἐποιήσατο λόγον περὶ τῆς λέξεως, ἀποφαινομεθα καὶ ἡμεῖς ὅτι ἢ λ. δὲν παραγεται κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ ἀποταυριζομαι, ὡς ἀξιοῖ ὁ κ. Χατζιδάκης, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀποταυριζομαι ἢ κάλλιον ἀποταβράμαι, διότι οἱ Φαρασιῶται τὸ τραβῶ τῆς νεοελληνικῆς λέγουσι ταβρά. Ἄλλος ὁ λόγος περὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ νεοελληνικοῦ τραβῶ ἐκ τοῦ ταῦρος, ταυρίζω. Τὸ ποταυριμαί εἶναι ἀπλούστατα ἐκ τοῦ ἀποταβριμαί.

(Ἔπεται συνέχεια)

Π. Κ. ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἦπ' ὄψει ἡμῶν ἔχομεν τὰ ἔργα δύο συζύγων.

Ὁ «Βίαιος γάμος», διήγημα πρωτότυπον τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ διαμενούσης λογίας καὶ φιλομούσου δεσποίνης Ἀγγελικῆς I. Φάχρη, εἶνε ἐκ τῶν τρυφερῶν καὶ συμπαθῶν ἐκείνων ἔργων, ἅτινα μόνον ἀβρα γυναικὸς χεῖρ δύναται νὰ χαράξῃ. Δὲν θὰ εὕρησε τὸν τύπον τοῦ διηγῆματος, ὅπως ἐννοεῖται σήμερον, ἀλλὰ θ' ἀπαντήσῃτε ποιήσιν, συγκινητικὰς σκηνὰς καὶ πρὸ παντὸς ἀγνώτητα αἰσθημάτων, ἅτινα ἐνῶ ἀποτυπώνται ἐπὶ τῶν προσώπων τῆς διηγῆσεως, ἀνταντακῶσιν οὐχ ἦττον ἐπὶ τῆς εὐγενοῦς ἐκείνης ψυχῆς, ἥτις τὰ ἐφαντάσθη.

Ἄλλ' ἡ ἀντίθεσις φέρει τὴν ἀρμονίαν.

Ὁ σύζυγος τῆς νεαρᾶς συγγραφέως κ. Ἰωάννης Β. Φάχρης ἐπλούτισεν τὴν Ρουμανικὴν βιομηχανίαν διὰ τῆς «Πρακτικῆς μηχανικῆς» του, ἀφοῦ διὰ τοῦ εὐρυτάτου κύκλου τῶν ἐμπορικῶν ἐργασιῶν του ἐν βραχεῖ διαστήματι ἀφθόγους ἀπεκομίσαστο τοὺς καρποὺς τῆς ἑλληνικῆς δραστηριότητος καὶ ὀξυδερκείας του.

Μὴ νομίσητε ἡμῶς διὰ τῶν ἀνω ὅτι πρόκειται περὶ «πρακτικῶν μηχανικῶν», οὐτινος αἱ σκέψεις καὶ τὰ ἰδιαιτὰ δὲν ἐξέρχονται τῶν ὀρίων τῶν ἐργασιῶν του, περὶ ἐμπορίου, ἔχοντος ὡς πατρίδα τὸν τόπον, ὅστις τῷ παρέχει πλοῦτον. Πρόκειται περὶ τοῦ Φάχρη, ὅστις πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν, ἐπὶ τῷ ἀκουσμάτι ὅτι ἢ Ἑλλὰς θὰ πολεμήσῃ, καταλιπὼν προσοδοφόρον θέσιν ἤλθε νὰ προσφέρῃ τὴν ζωὴν του διὰ παρακαλεῖν ἀνευνομένων ναυτικῶν ἐπιχειρήματα. Εἶναι ὁ Φάχρης, ὅστις μυρίας στερήσεις καὶ ἀπογοητεύσεις δοκιμάσας ἐν τῇ πατρίδι του ἀνεχώρησε πτωχὸς καὶ τεθλιμμένος· ἀλλὰ μακρὰν τῆς πατρίδος του ἐπὶ τινὰ ἔτη ἐργασθεὶς, ἤδη εἶνε ἀνεξάρτητος καὶ εὐτυχῆς· δύναται δὲ καὶ νὰ γράφῃ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Ἑλληρ ἐν Ῥουμανίᾳ» καὶ νὰ προσφέρῃ ἱκανὰς δεκάδας χιλιάδων δραχμῶν

έν ανάγκη δὲ καὶ τὸ αἶμά του πρὸς τὴν πα-
τρίδα, ἥτις ποτὲ οὔτε νὰ ζήσῃ ἀνέτως
τῷ ἐπέτρεψεν.

Ἄλλὰ τί πταίει ἡ γλυκεῖα καὶ μεγά-
λη ἡμῶν πατρίς, ἀφοῦ ἀπὸ τῆς ἀπελευ-
θερώσεώς της ἐκυβερνήθη ὑπὸ τῶν ὡς μό-
νον προτέρημα ἐχόντων τὴν ἐπιτηδεϊότητα;

Ἐν Ἀγγλίᾳ ὁμὰς λογίων ἰσχυρί-
ζεται ὅτι ὁ Σαϊκσπέρος ἦτο ἀπλοῦς
διευθυντὴς θεάτρου καὶ τὰ ἀποδιδόμενα
αὐτῷ συγγραμματα ὀφείλονται εἰς τὸν
ἐπιφανῆ φιλόσοφον Βάκωνα. Καθ' ἐκά-
στην ἐν ταῖς ἐφημερίσι καὶ τοῖς περιοδι-
κοῖς συνάπτονται ἠψυμαχίαι λίαν βίαιαι,
δι' ἃς ἀπαιτεῖται ἡ ἀγρυπνος φρουρήσις
τοῦ ἀστυνομικοῦ κλητῆρος ἵνα μὴ κατα-
λῆξῃσιν εἰς τὴν διάσημον πυγμαχίαν. Μετ'
οὐ πολὺ τὸ αὐτὸ φοβούμεθα ὅτι συμβήσε-
ται καὶ ἐν Γαλλίᾳ διὰ τὸν Μολιέρου, περὶ
οὗ ἐγράφη πρό τινας ὅτι πᾶσαι αἱ μέχρι
τοῦδε σωζόμεναι ὑπογραφαὶ του εἶναι
πλασται, διότι ὁ Μολιέρου ἠγνῶει τὴν
γραφὴν. Ἠρξάτο δὲ ἐπὶ τὸ ἀστεϊότερον
ἐν τινὶ Γαλλικῷ περιοδικῷ μικρὸς τις ἀ-
κροβολισμὸς. Κατὰ τὸ περιοδικὸν τοῦτο
συγγραφεὺς τῶν ἔργων τοῦ Μολιέρου εἶ-
ναι ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος
ὁ ΙΔ'.

— *La Comédie au coin du feu* ὑπὸ τοῦ
Ἀρσενίου Houssaye, εἶναι τὸ βιβλίον τοῦ
συρροῦ. Ὁ συγγραφεὺς συνῆνωσεν ἐν ἐνὶ
τόμῳ 6 δράματα καὶ κωμωδίας, αἵτινες
εἶναι ἀπόρροια βαθείας μελέτης τῆς ἀν-
θρωπίνης καρδίας. Ἐν αὐταῖς τὸ κύριον
πρόσωπον διαδραματίζει ἡ γυνὴ ἢ ἂν
τῷ Roi Soleil παρουσιάζονται ἀπὸ σκη-
νῆς πᾶσαι αἱ εἰσοδήματα τοῦ ΙΔ' Λου-
δοβίκου. Ὡς γνωστὸν δὲ ὁ βασιλεὺς ἡλιος
καὶ αἱ κωμῶδοι ἀπηγορεύθησαν ὑπὸ τῆς
λογοκρισίας.

— *Marie-Louise, l'île d'Elbe et les
cent-jours. Par Imbert de Saint-Amoud.*
Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ περιγράφεται ἡ ἱ-
στορικὴ περίοδος τῆς Γαλλίας ἀπὸ τῆς
ἀφίξεως τοῦ αὐτοκράτορος εἰς τὴν νῆσον
Ἐλβαν μέχρι τῆς ἀποδιβάσεως αὐτοῦ
εἰς τὴν ἀγίαν Ἐλένην. Πάντα τὰ ἐπεισό-
δια ταῦτα, ἐν οἷς ἡ ἀλήθεια ἐπισύρει πε-
ρισσότερον διαφέρον ἢ τὸ μυθιστόρημα,
περιγράφονται μετὰ μεγάλης λεπτομε-
ρείας καὶ ὕψους δραματικοῦ.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ἑλληνικοὶ μῆνες.— Πανταχόθεν
ἀποστέλλονται ἡμῖν δημῶδη ὀνόματα τῶν
μηνῶν, ἅτινα ἀσμένως θὰ καταχωρίζω-
μεν ἐκαστοτε παραλείποντες τὰ γνωστὰ
ἤδη.

Ἐν Ῥόδῳ κατὰ τὸν κ. Ἀνδρέαν Μ.
Δέσποταν ὀνομάζονται ὡς ἐξῆς:

Ἰούνιος = Πρωτόλις
Ἰούλιος = Δευτερόλις καὶ Χασκώμηνας καὶ
Φουσκώμηνας, διότι κατὰ τὸν
μῆνα τοῦτον ἀρχίζουσι τὰ σῦκα
νὰ ὀρμαίνωσι]
Σεπτέμβριος = Ὁ μῆνας τοῦ Σταυροῦ.

Νοέμβριος = Τοῦ Πανερωμῶτη [ἐκ τοῦ Πανορ-
μίτου, ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν ἐν
τῷ λιμένι τῆς νήσου Σύμης Πανο-
ρόμῳ, ἐνθα κατὰ τὴν 8 Νοεμ-
βρίου γίνεται μεγάλη πανήγυ-
ρις, εἰς ἣν συρρέουσι πλῆθος
προσκυνητῶν ἐκ τῶν γειτονι-
κῶν νήσων].

Ἐν Σύμῃ ἱκανοὶ μῆνες ἔχουσιν ἴδια ὀ-
νόματα ἤδη περὶ ἐνὸς μόνου δυνάμεθα
νὰ γράψωμεν.

Αὐγουστος = Ἄλουστος [διότι δὲν λούονται
κατὰ τὰς τέσσαρας πρώτας ἡ-
μέρας αὐτοῦ, ὅπως μὴ τοὺς πιά-
σουν ἐὶς δρομιαίς].

Ἐν Τραπεζοῦντι κατὰ τὸν ἐν Βατοῦμ.
κ. Π. Βακαλόπουλον.

Φεβρουάριος = Κούντουρος.

Ἰούλιος = Θερνός.

Ἐν Καλαρρόνταις πλὴν τινῶν μεταλ-
λαγῶν εἰς τοὺς γνωστοὺς μῆνας ὀνομά-
ζεται κατὰ τὸν κ. Α. Ζώγκον

Νοέμβριος = Χαμένος.

Ἐν Ἄρτα ὀνομάζονται κατὰ τὸν κ.
Δ. Μίλωνα

Νοέμβριος = Σπαρτός [καὶ Χαμένος ἐνεκα
τῶν μικρῶν τοῦ ἡμερῶν ἢ τῶν
πολλῶν τοῦ βροχῶν κωλου-
σῶν τὰς ἀγροτικὰς ἐργασίας].

Δεκέμβριος = Ἀνδριάς [διότι ἡ ἡμέρα με-
γαλάνει].

Ἐν Ἠπειρῷ κατὰ τὸν κ. Β. Δ. Ζῶτον
ὑπάρχουσιν αἱ ἐξῆς ὀνομασίαι.

Ἰανουάριος = Μεσοχιμῶνος.

Φεβρουάριος = Κλαδευτής.

Μάρτιος = Ἀνοίξις.

Νοέμβριος = Μεσοσπορίτης.

Ἀγγλικὴ πέννα.— Καθ' ἐκάστην
πρωτὴν ἐγείρονται ἐν Λονδίῳ 20,000 ἀ-
τόμων, ἀπερὸ ἀγνοοῦσιν ἐὰν κατὰ τὸ διά-
στημα τῆς ἡμέρας θὰ φάγωσι καὶ τὰ ὀ-
ποῖα δὲν ἔχουσιν ἄλλον πόρον τοῦ ζῆν ἢ
τὴν ἐν τοῖς νεωρίοις ἐργασίαν. Τούτων
7,000 μέχρι 8,000 ματαίως θέλουσι
ζητῆσαι ἐργασίαν. Ὅσοι δὲ τῶν 20,000
εὐτυχοῦσι νὰ εὐρίσκωσιν ἐργασίαν κερδί-
ζουσι κατὰ μέσον ὄρον 12 σελίνια καθ'
ἑβδομάδα. Ὅσοι μετὰ βίας κατορθοῦσι
νὰ εὐρίσκωσι προσωρινὴν τινα ἐργασίαν,
κερδίζουσι κατὰ μέσον ὄρον τέσσαρα σελί-
νια τὴν ἑβδομάδα. Αἱ δὲ γυναῖκες τῆς
πόλεως ταύτης εὐρίσκονται εἰς πολὺ χεί-
ρῳ κατάστασιν. Αἱ ἐργάτιδες αἱ ἀποκώ-
σαι ἐκ τῆς βραφῆς τῶν ὑποκαμισῶν καὶ
ἄλλων ἀσπροροῦχων πληρώνονται κατ'
ἀναλογίαν 95 λ. μέχρι 1 φρ. ²⁵/₁₀₀ ὡς
ἡμερομισθίον δεκαεξαῶρου ἐργασίας. Εἰς
ἐκατοντάδας δὲ γυναικῶν δίδουσι μόνον
7 1/2 λεπτὰ καθ' ὥραν. Ἡ ἐργασία δὲ
τούτων συνίσταται εἰς τὸ νὰ δίδωσι τὴν
κλωστὴν καὶ τὰς βελόνας εἰς τὰς λοιπὰς
ἐργάτιδας.

Τὰ ἐνοίκια διὰ δωμάτια ἀνευ ἐπί-
πλων ὑπολογίζονται εἰς 2 1/2 φρ. μέχρι
5,60 φρ. καθ' ἑβδομάδα, ἦτοι εἰς τὸ
ἕκτον ἢ τὸ τρίτον τοῦ ἡμερομισθίου.

Νέον μελόδραμα. Ὁ γνωστὸς
διάσημος μουσικὸς Βέρντης γράφει νῦν
νέον μελόδραμα ὑπὸ τὸν τίτλον *Ἰάρος*.
Παρ' ὅλον τὸ γῆρας αὐτοῦ ὁ ἐξοχος τῆς
μουσικῆς μύστης ἀπολαύει ἐξαίρετου ὀ-
γισίας μετ' ἔρωτος ἐξακολουθῶν ν' ἀσχο-

λῆται εἰς τὴν θείαν αὐτοῦ τέχνην. Τὸ
νέον τοῦτο μελόδραμα του παρασταθῆσε-
ται προσεχῶς εἰς τὸ γνωστὸν μέγα θεά-
τρον τοῦ Μιλάνου *Σκάλα*.

Περίληψις ἀναφορᾶς

«Περὶ πτώσεως κεραυνοῦ καὶ ἐφρονεύ-
θησαν δύο. Ὁ δράστης δὲν συνελήφθη».

Ἡ μοιραρχία πρὸς τὸν ἀποσπασμα-
τάρχη.

«Σὰς ἀποστέλλομεν διπυρίτην κτλ...»

Ἀπάντησις.

«Δὲν τὸν δέχομαι, διότι δὲν ἔχομεν
ἀλεξικέραυνον».

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

42. Αἰνίγμα.

Εἶναι εἰς Ἑλλην ποιητῆς ποῦ ἔφαλλε τὸ γένος.
Καὶ τῶρα μόνον σώζεται, ἔ' ἕνα καὶ κλει-
[μένος.]

43. Στοιχειόγραφος.

Τοῦ καθενοῦ ἀνθρώπου σκοτίζω τὸ κεφάλι.
Ἐὰν ἀλλάξῃς ἕνα ἀπὸ τὰ γράμματά μου,
Τότε εὐθὺς θὰ χάσω τὴν πρώτην ἐννοιά μου,
Καὶ θεὸς νὰ τοῦ στολισῶ τὴν κεφαλὴ καὶ πάλι.

44. Αἰνίγμα δημῶδες.

Κόκκορας ἀνιβραχάτος
Καὶ σιδερομουσταχάτος.
Σὰν ἀνοίγῃ τὰ φτερά του,
Καταπίνει τὴν κυρά του.

45. Μυθολογικὴ ἐρώτησις.

Τίς θεὸς ἐγεννήθη ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ ἐκ τῆς
θαλάσσης ἐξαχθεῖση ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος νήσῳ;

47. Παράθεσις.

(Τίνας ποιητοῦ εἶναι οἱ κατωτέρω στίχοι;)
Τί θὰ κάμετε; θ' ἀφήσῃτε
Ν' ἀποκτήσωμεν ἐμεῖς
Ἀεουβράν, ἢ θὰ τὴ λύστε
Ἐξ αἰτίας πολιτικῆς;

Τοῦτο ἂν ἴσως μελετᾶτε,
Ἰδοῦ, ἐμπρὸς σας τὸ Στ. α. υ. ρ. β.
Βασιλεῖς! ἔλατε, ἔλατε,
Καὶ κτυπήσετε κ' ἔδω.

48. Ἀπόδοτον.

Τί ἀνθος εὐρίσκεις εἰς πᾶν πλοῖον;

ΤΡΙΠΕΡΙΑΣ

Εἰς τὸν πρῶτον λύτην προσφέρεται ἡ εἰκο-
νογραφήμενη «Φυσικὴ Ἱστορία» τοῦ κ. Βλ.
Σκορδέλη.

ΛΥΣΕΙΣ

ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡ. 101

33. Ἡ ἰλιά.—34. Ἀήρ, Ἡρα.—35. Θα-
λής, Ἀλῆς.—36. Τὸ βαρέλι.—37. Ἡ Ἀταλάν-
τη, θυγάτηρ τοῦ ἐκ Βοιωτίας Σχοινέω., ἣν ἐ-
νυμφεῖται ὁ ἱππομένης ὁ υἱὸς τοῦ Μεγαρέως
νικήσας αὐτὴν τῇ βοήθειᾳ τῶν χρυσῶν μῆλων,
ἅτινα ἔδωκεν αὐτῷ ἡ Ἀφροδίτη.—38. Ὑπὸ
τοῦ Λογγίνου διὰ τὸν Ξενοφῶντα.—39. Ἡ Δα-
μασκός.—40. Ὡς φανὸς μεταλλευτῶν προσδε-
δεμένος ἐπὶ τοῦ μετώπου (περὶ αὐτοῦ προσα-
χῶς ἐκτενέστερον).—41. Κατὰ ἐν ἔψιλον
(Ἄγγελος, Ἄγγλος).

ΛΥΤΑΙ

Τῶν πλείστων καὶ πρώτη ἡ Στύξ (Κ. Ἰ. Ζ.)
καὶ ἡ Βίττα (βραβευθεῖσαι), εἶτα ὁ Μυρμιδῶν
(πρῶτος ἐπιλαχῶν), ἡ δεσποινὶς Δανάη, Ἄ-
κοβα, ὁ κ. Γ. Δ. Σ., Χ. Μ. καὶ Ἄλκ. Κ. Τσακμ.
(ἐν Βόλῳ).

ΤΥΠΟΙΣ ΘΡ. ΠΑΠΑΔΕΒΑΝΑΡΗ ΚΑΙ ΑΔ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ